

REDACTIA

Arad, strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 20 cor. pe 1/2 an 10 cor.; pe 1/4 de an 5 cor.; pe 1 lună 2 cor.

Vrbi de Duminică pe an

— 4 coroane. —

Pentru România și
trăinătate pe an:
40 franci.

Manuscripte nu se napolază

ADMINISTRAȚIA:

Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b., și timbru de 60 bani de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și insertiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Scrisori nefrancate nu se primesc.

TRIBUNA POPORULUI

Anul IV.

Număr de Duminică

Nr. 26

Secerișul.

Secerișul de pe câmp afirmă nu numai de la munca omului, ci mai ales de la bunătatea lui Dumnezeu. Poate fi adecă holda cât de mănoasă și dealul cât de bogat: vine o furtună cu peatră ori un înghiet, și nimic nu se alege din toată osteneala omenească.

Secerișul în școală însă e în deplină putere a omului. Și adevărul este, că nu acel popor este mai bogat, care a semănat și secerat mai mult câmp, ci a căruia minte e mai luminată! Noi, Românii, de pildă, precum și Ungurii, avem țarine pe alocurea nu se poate mai roditoare. Totuși ce s'eraci suntem! S'eraci chiar când vorba e să numărăm bani. Pentru că secerișul în școală e întotdeauna nu se poate mai trist.

Noi Românii, luptăm cu mii de greutateți ca să ne susținem școala populară. Și anul întreg căsnim tinerele vlăstare române să învețe o limbă grea, ca plumbul, pentru ori ce Român: limba ungurească, — s'o uite a doua zi după ce copil au părăsit școala.

Cum să fie deci seceriș bogat?

Din parte-le, Ungurii își pun țintă ca în școală mai presus de toate să altoiască în copii nu simțământul de dreptate și dragoste frățească, ci iudulia că Ungurul e ceva grozav, o ființă mai presus de ceilalți muritori și că țeara aceasta e menită a fi patria numai a celor ce simt ungurește.

Aceasta-i porunca cea dintăiu, — au glăsuț și profesorii maghiari, adunați de Marți de-a în Timișoara pentru a debate asupra mijloacelor de îndreptare a școalelor maghiare.

„Nu e destul că tot mai mulți să vorbească ungurește, ci toți câți vorbesc, să simtă ungurește”, așis Beöthy Zsolt, președintele adunării profesorilor. Toți profesorii au strigat în cor și toate foile ungurești scriu cu însuflețire: „așa este!”

Cele unsprezece milioane de naționalități, cari stau față în față cu vre-o șapte milioane Unguri vechi și noi, neamuri, cari simt în felul lor: una românește, alta sârbește, a treia slovacă, a patra nemțește și așa mai încolo, după a învățăților unguri păreri, nu sunt buni patrioți, ci dușmani ai țării, pentru că împedecă ceea ce a zis poetul lor: „Fiecare om să fie om și — Maghiar!”

Ce să mai zicem când auzim cuvinte de aceste din gura celor mai cuminți Unguri, ear' nu e vorba de vreun articol scris în foi politice?

Și cam ce fel de seceriș o să fie în școalele conduse de asemeni profesori și învățători?

Învățății maghiari nu s'au cutremurat de cazul lui Papp Béla, care deși bogat, a ucis pe fratele său, numai să mai poată ținea trăsura cu patru cai. Ei nu se înspăimântă de multe păcate fioroase ce foile zilnic

descoperă, păcate ce se săvârșesc numai din pricina lipsei de bună creștere între Unguri. . . Hoții domnești, fuga în America cu banii furați, despre acestea ei n'au auzit, ci știu numai una și bună: tot omul să fie om și — Ungur! Ei cred că e treaba gendarmilor și a judecătorilor să păzească de bunele moravuri, ear' școala este datoare să crească numai Unguri.

In alte țări profesorii și învățătorii se adună a se sfătui cum ar pute învăța mai ușor și mai mult copii și cum să purcedă față de ei, ca ieșind din școală, tinerii să ajungă bărbați cinstiți, oameni drepți și muncitori. . . La Unguri grija întreagă se arată nu pentru afaceri de creștere și știință, ci zile de-arândul ei fac politică!

Rodul acestor școale s'a văzut deja și până acum: bancruta socială. Se vede însă că învățății unguri nu la seceriș bogat vor să ajungă prin școli, nu caută laudă pentru îndeplinirea cu sfințenie a datorțiilor în școală, ci sunt pătrunși toți de dușul care și până acum i-a învrăjbit pe Unguri cu celelalte neamuri din patrie.

Cu un cuvânt mai mult, ca cel puțin noi Românii, și celelalte naționalități, să ne păstrăm buna chibzuială și, cu ajutorul școalelor noastre, porniri bune să sădim în tineret!

Secerișul bogat n'are să întârzie atunci, ear' Ungurii, mergând pe calea apucată, o să ajungă mai rău de cât Egiptenii în cei șapte ani de secetă.

Bosniacii la Budapesta. Dupăcum aflăm din zările maghiare, un număr de delegați bosniaci se gădesc iarăși la Budapesta, pentru a se înțelege asupra mijloacelor de îndreptare a situației lor. Intr-o ședință ce au ținut Marți, delegații mohamedani din provinciile anexate au hotărât să adreseze guvernatorului Kállay un memoriu, prin care să ceară lecuirea nevoilor lor și îndeplinirea cererilor lor legale. Principalele lor nemulțumiri sunt: lipsa de regulamentare a bisericii și persecuțiile administrației.

Archiducele Iosif și Românii

Archiducele Iosif întorcându-se dela Viena, unde a fost de față la renunțarea clironomului, Alteța Sa Francisc Ferdinand, a petrecut câteva zile în Chișineu, cu întreagă suita sa militară de inspecție generală a trupelor honvezesti. Cu acest privilegiu a dat masă, la care au fost invitate toate autoritățile civile și bisericesti, anume și protopopul Chișineului Dr. Ioan Trailescu.

Protopopului nostru Alteța Sa archiducele i-a dat o deosebită atențiune; tot așa și Excelența Sa adlatul, Bolla. In suită erau străini, cari nu erau orientați asupra poziției bisericii noastre în afara și asupra organizației ei. Alteța Sa a surprins pe înalții oaspeți cu o formală prelegere istorică asupra bisericii noastre naționale. Spunea adecă fazele, prin cari a trecut despărțirea noastră de Sârbi și a organizării metropoliei române prin marele Șaguna. Poziția ei față de bisericile surori

orientale și organizațiunea internă, par'că un profesor de teologie zugrăvia timpul epocal al lui Șaguna, așa de bine le descria archiducele.

După aceasta urmă altă surprindere și anume, Excelența Sa mareșalul adlat, Bolla începuse a descrie pe Șaguna și obiceiurile sale, cunoscându-l de pe vremea când era în Sibiu și adeseori era oaspele metropolitului Șaguna, cu doamnă cu tot, căci Șaguna introdusese obiceiul ca pe oficerii însurați să-i invite cu doamnele împreună la masă. Apoi oficerul bun își iubește soldații ca pe fiți săi și esceleța Sa, care 5 ani a fost comandant al regimentului 83, a dat viuă expresiune a iubirei „feciorilor” Români ca *brav element militar*.

Aceste măgulitoare aprețiri au culminat apoi în faptul, că la masă s'a vorbit și românește, și știți cine? Alteța sa archiducele Iosif și Excelența Sa adlatul Bolla vorbesc românește, primul cu accent italianesc — Alteța Sa vorbește perfect italianesc — dar destul de bine, Excelența Sa însă deservirșit de bine.

Limba românească la o masă archiducească, nu e lucru de toate zilele!

Coadă de topor!

Comitetul Alianței israelite din Viena a scos un manifest în care ocărește în chip murdar pe Români și Țara Românească.

Deși domnia iudeilor asupra foilor mari este un fapt care ne-ar îndemna să trecem cu ușurință asupra propagandei ce se face în favorul nevrednicilor „drumeti” din România, nu putem să nu semnalăm că un ziar din capitala României face pericuanaților aceleași servicii ca ori-ce *Judenzeitung*.

Iată ce scrie în această privință ziarul *Epoca*, în numărul său din urmă:

„Adevărul de azi publică textul manifestului alianței Israelite, care între altele, cuprinde următoarele pasagi:

Ca străini, le este interzisă ovreilor, participarea la comerț și industrie... (In România”).

„Și la pag. I, sub inițialele C. M. care desemnează pe dl C. Mille, Adevărul comentând acest manifest, spune că are dreptate alianța israelită, căci România e în adevăr o țară barbară și sălbatică.

Și după această infamie, cum nu s'a mai comis în presa română, Adevărul continuă a afirma că din cauza eremadelor emigraților, valorile române au scăzut la bursele din străinătate.

Pentru asemenea infamii ori-ce cuvinte de revoltă și de înfierare sunt prea slabe.”

Salutarea ziarului „Timpul” din partea Bucovinenilor.

Cu multe scremete a văzut odată și acest jurnal lumina soarelui. Bourguignon se poate fâli cu jertul său. Imediat după nașterea acestuia s'a adunat comitetul „Societății pentru cultura și literatura poporului român din Bucovina” și a decis isgonirea infecției din localitățile societății, pe carti le profanase prin furisare. Ziar guvernamental român, inspirat de un guvernor urgisit, nu s'a mai pomenit în Bucovina.

Soartea neamului român a vrut ca frații din țeara lui Ștefan cel Mare să facă și această experiență. In un mod incuqualificabil, cel dela redacția guvernamentală s'au împodobit pentru a specula încrederea publicului cu înșirarea multor persoane între colaboratori, cari vor desmînți încurcând știrile delestabilă. Cea mai mare parte refușă abonarea; dacă se cumpără ici colo câte un exemplar, atunci numai din curiositate de a vedea până unde ajunge decadența unora. Iritarea este mare.

Bărbații naționaliști au ținut o conferință pentru a invita pe domnul Dr. G. Popovici și Iancu cav. dl Flondor, de a redita „Patria”. Afară de aceea se svonește că baronul Constantin Hormuzachi va da în cuind o foaie săptămânală, pentru a combate apucăturile reptilului, al cărui program represintă numai un caraghiosic plin de monstruoșități stilistice și gramaticale, și de utopii politice. Niște derbedei în dispozițiune fericită n'ar fi concepiat mai rău program.

Spiritul bun manifestat de un timp încoace în Bucovina trebuie menținut prin o presă necoruptă și adevărat națională.

Din România.

† Al Degré.

Un distins membru al Curții de Casație din București, Al. Degré a încetat din viață.

Din bărbații cari au contribuit la elaborarea operei juridice a statului român făcea parte și decedatul, care a funcționat în curs de 40 de ani la curte, remarcându-se prin știința sa juridică, prin rarile sale cunoștințe, prin luminile sale, prin integritatea caracterului său.

Mortea lui Al. Degré lasă vii regrete în toate cercurile cari l'au cunoscut.

Situația politică.

Intre mijloacele prin care guvernul a căutat să lecuiască criza financiară a țării, a fost și vinderea acțiunilor ce are guvernul dela Banca Națională. Dar condițiile puse de Banca Națională, ca ea să consimtă ca guvernul să și vluza acțiunile, în principiu primite de ministrul de finanțe, au întâmpinat mari dificultăți și mulțime de obiecțiuni în consiliul de miniștri încât dl Tache Ionescu a renunțat la ideea de-a mai obține dela Bancă autorizația de a vinde acțiunile statului, în schimbul unor avantaje ce ar face Banței Naționale.

Ast-fel dar tratările au încetat, și guvernul a renunțat la vinderea acțiunilor sale cari i-ar fi ușurat în mare parte greutatea financiară prin cari trece.

In zilele acestea s'a ținut un consiliu de miniștri la care au fost invitați, afară de miniștri, și unii din fruntași partidului conservator. In acel consiliu s'a vorbit din nou de o remaniere ministerială și s'a insistat mult pe lângă dl N. Filipescu pentru a intra în minister. D. Nicu Filipescu a refușat, zicând că nu intră în minister, nu pentru că se refușă de a fi solidar cu dificultățile ce întâmpină guvernul, ci pentru că este convins că o așa redusă remaniere n'ar întări guvernul și nu ar fi de natură a da guvernului acele forțe noi de cari ar avea nevoie ca să înfrunteze cu energie și putere dificultățile prin cari trece guvernul și țara.

Miscarea ovreiască.

După o socoteală, ce sa făcut asupra omigrării ovreilor din România, care a provocat un atât de mare târșbol în presă, cu deosebire în presa străină, sau mai bine

zis în presa jidoviță, au emigrat în timpul din urmă 5.000 de ovrei și s'au strămutat din părțile moldovene în părțile muntene peste 500 familii.

Toate aceste emigrări sunt motivate de sărăcia ce există în țara românească, care trece printr-o grea crasă economică și financiară. Din Moldova pleacă cel mai mult ovrei, unde sunt mai numeroși (5 sute mil) pentru că Moldova și în anul acesta în mare parte e bătută de secetă.

Românii știu să îndure și miseria, știu să rabde, „sărac în țară săracă”, jidanul însă fuge de acolo, unde nu mai este „ghoscheft”.

Cu toate acestea, acest neam ingrât, a cărui morală este cu totul alta decât morală creștină, însușă neîncetat contra României, care i-ar fi răpit „drepturile”, — pe cari nicicând nu le-a avut.

În loc de a fi recunoscător guvernului român, care le-a făcut toate înlesnirile pentru a pute porni să și caute pâinea acolo unde cred că o pot avea mai ușor, ei nu încetează de a insulta țara atât de exploatăată de ei prin ziarele Frankfurter Zeitung, Neue Freie Presse, etc. pe când comitetul din Viena al Alianței are chiar neobrăzarea de a lansa manifeste insultătoare pentru români, ticluind minciuni de-o revoltătoare obrăznicie în conținutul țării.

Impăcarea liberalilor.

Ziarele liberale publică următorul comunicat:

„O veste mare, care va fi primită cu adâncă bucurie de întreaga suflară liberală: Concentrarea forțelor național-liberale este fapt împlinit.

Membrii grupărei drapeliste au hotărât în unanimitate a-și relua fiecare locul în rândurile partidului, umăr la umăr, cu toți soldații sinceri și devotați ai ideii liberale.

S'a realizat dar, grație patriotismului tuturor, ceea ce de mult era o dorință profundă și unanimă: adunbrirea tuturor celor care au rămas credincioși în fapte și în cuget liberalismului, sub steagul mărei și marilor al atâ or victorii al partidului liberal”.

Măsurile contra ciumei.

Consiliul sanitar superior, în ședința de Mercuri, a declarat infectat de ciuma întregul vilaiet al Trebizondei la porturile din Marea Neagră, precum și întreg vilaietul Aidin cu porturile lui din Marea-Mediterană, între care se află și Smirna.

Toate proveniențele din acele localități vor fi supuse la o carantină de 10 zile în portul Selna.

Cât despre proveniențele din localități suspecte, ele vor fi supuse numai unei riguroase observații medicale.

Recolta rapiței.

Pentru a arăta că de importanță e recolta rapiței, ajunge să spunem că numai prin intermediul hânelor agricole din Capitală s'a făcut transportul în sumă de peste șase milioane.

Casa Națională.

Duminică dl Dr. N. Oncu a convocat în adunare pe toți aceia, cari au subscris și au plătit cote pentru Casa Națională ce se va ridica în Arad.

Puțin, din cei chemați, au lipsit. După ce dl I. Moldovan a citit protocolul adunării din urmă, ținută astă toamnă, în Octombrie, pe temelii scotelilor purtate de dl Adam, funcționar la banca „Victoria”, dl Oncu a arătat câte cote s'au subscris, câți bani s'au plătit deja și câți mai sunt de încasat.

Crede că pentru a se strânge cât mai grabnic suma trebuincioasă, trebuie a se face încă odată un apel, personal, la toți cei ce au subscris, iar membrii din comitet, 30 la număr, să ia fiecare o listă și să adune cote, între prietenii lor și ai casei noastre bisericești și școlare.

Constată că ne-ar mai trebui vre-o 2500 fl. ca să putem începe a clădi Casa Națională.

S'a propus și s'a susținut de unii ideea, ca să începă zidirea încă în anul acesta, fiind acum materialul de clădire și lucrul măiestrilor foarte ieftin. S'a primit propunerea dlui Oncu: listele de subscriere vor circula încă două luni, se va convoca atunci o nouă adunare și se vor lua apoi hotărârile cu privire la zidirea casei. S'a hotărât de asemenea, că pentru a îndemna și mai mult pe țărani români din Arad să se convoace, după seceriș, adunări populare, la școli, unde să se arate ce se ținteste prin zidirea Casei Naționale și cum fiecare Român este dator să soriginească întrupearea frumosului plan al Românilor arădani.

Invitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe al doilea semestru la

„TRIBUNA POPORULUI”

Cu condițiile de abonament, însemnate și în fruntea foii, cari sunt cele următoare:

In Monarchie:

Pe un an Cor. 20.—
Pe 1/2 an 10.—
Pe 1/4 an 5.—
Pe o lună 2.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu cor. 4 pe an, având o înțindere de 8 pagine, cele 4 pagini ale foii de zi, plus un adaus poporal de 4 pagini.

Domnii abonenți sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expedare a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și anunt pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima lună.

Este în interesul dlor abonenți, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonenți vechi sunt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fâșiile, în cari li-s'a trimis „Tribuna Poporului” până acum.

Administrația

„TRIBUNEI POPORULUI”.

Sodalii din Sibiu.

Reuniunea sodalilor români din Sibiu în adunarea generală, ținută Duminică, la 24 Iunie n. a. c. a proclamat cu multă încredințare pe I. P. S. Sa metropolitul M. Ștefanu de patron al ei. Duminică după serviciul divin, comitetul Reuniunii s'a prezentat în corpore la I. P. S. Sa și prin rostul președintelui Reuniunii dl Victor Tordășan i-a adus la cunoștință acest act prin următoarele cuvinte:

„I. P. S. domnule arhiepiscop și metropolit! Un mănunchiu de meseriași români, aflători acum sunt 33 de zile aici părăsiți de un fruntaș barbat al bisericii noastre a dat sfință Reuniri de meseriași la noi, care pusă oare cum sub conducerea mult puțin bisericească, încât pe lângă întemeietorul ei, a avut fericirea de a sta sub înaltul patronat al intru pie memoria marelui Metropolit Andreiu, — ea a lucrat cu mult zel la întemeierea și consolidarea clasei noastre de mijloc. Dela moartea acestui mare barbat al națiunii noastre, Reuniunea lipsită a fost de patronul ei. Adunarea noastră generală ținută Duminică trecută bășându-se pe deosebita bunăvoință și pe neprețuitul sprig și moral și material, cu care I. P. S. Voastre și întâmpinat modestele ei întreprinderi, și-a permis a Vă proclama cu mare încredințare de înalt patron al ei și Vă roagă prin rostul nostru să vă îndurați a primi această nouă sarcină ce are să apese umerii I. P. S. Voastre! Întru mulți ani Stăpâne!”

I. P. S. Sa a binevoit a răspunde părănteste. Primește cu vie bucurie sarcina de care harnica Reuniune l'a făcut părtaș și nu se va sustrage nici pe viitor dela jertfe. Zice apoi: „Imi aduc aminte cum în timpul nu de mult trecut industria și meseria la noi abia era cunoscută. Mă durea inima văzând cum la orașe, ca și al nostru, abia exista ici colo câte o biată firmă românească și știut este, că orașele susținute sunt de industrie și meserie ce sunt isvoare necesare de îmbogățire. Dacă astăzi ne putem mândri cu o clasă a meseriașilor și industriașilor noștri, — meritul revine în mare parte bărbatului încăruntat, care s'a gândit la întemeierea Reuniunii d-voastre, dela care au străbătut primele raze ale luminii și în alte părți, și de aici s'au răspândit un număr mare de meseriași aproape în toate părțile locuite de Români. Fiți deci în toate timpurile cu recunoștință față de el (dl N. Cristea, asesor. Red.) și față de toți binefăcătorii voștri. Aceasta propovăduiți-o între ucenici, calfe și între măiestri. Faceți pe câți mai mulți să îmbrățișeze nu numai din necesitate ci din bună voie și dragoste meseriile și nu veți fi lipsiți de lucrul Dumnezeu atât de neapărat în lucrările no-

stre. D zeu să ne ajute și săi binecuvânteze!”

Vorbirea I. P. S. Sale a fost succedată de viroase acclamări din partea membrilor prezenți. Președintele Reuniunii a prezentat I. P. S. Sale pe toți membrii comitetului, cu cari înaltul prelat a binevoit a se întreține mai mult timp. Până Reuniunea din nou sub scut bisericesc, ea va lucra cu mai mult spor și mai multă însuflețire.

AVIS.

Domnii membri ai comitetului românilor din munți pentru arangierea festivităților cu ocaziunea adunării generale a „Socetății pentru fond de teatru român” în Abrud, se binevoiesc a se prezenta la ședința plenară, ce se va ține Luni în 9 Iulie st. n. a. c. la oarele 3 p. m. în localul „Aurariei”.

Fecare secțiune își va prezenta raportul.

Abrud, în 2 Iulie 1900.

Dr. Al. Bordia, Petru Popovici,
secretar. președinte.

Răsboiul din China.

În China este o încercătură, cum de veacuri nu s'a mai pomenit. Și o nesiguranță, încât nici până azi nu se știe, dacă omorât a fost numai ministrul Germaniei, ori omorâți au fost și reprezentanții celorlalte mari puteri din Europa. Sigur este numai că după discursul războinic ce Împăratul Germaniei a rostit la 3 Iulie, Germania se pregătește grozav de războiu pentru a răzbuna crima ce Chinezii au săvârșit-o împotriva Germanilor.

Etată telegramele din urmă:

Londra, 5 Iulie. Amiralii rus și englez sunt de părere că europenii nu pot merge spre Peking, întru scăparea creștinilor d'acolo, din cauză că între Tiencin și Peking sunt 140.000 chinezi, iar europenii n'au mai mult decât 20 000 soldați. Trebuie să aștepte până sosesc trupe din Europa.

Londra 5 Iulie. La 30 Iunie trupele europene au atacat cea parte a Tiencinului în care locuiesc Chinezii. După o luptă sângeroasă, care a ținut de dimineața până la 2 ore după amiază, europenii au pus stăpânire peste oraș. Nu se vor pute susține însă aici, deoarece ce sunt puțin, iar Chinezii se adună tot mai mulți.

Londra, 5 Iulie. Știri din Sanghai spun că prințul Tuan a dețronat pe Împărăteasa și Împăratul și i-a silit pe aceștia să se otrăvească cu opiu.

Viceregele din Nanking a dat poruncă aspră încontra reșcuțitorilor, și celor pe cari a putut pune mâna li-a tăiat capetele.

Bruxella, 5 Iulie. Ziarul „L'Indépendance Belge” are următoarea știre: Toți europenii din Peking au fost omorâți iar capetele lor Chinezii le-au înșirat pe vârfurile zidului orașului.

Despre Bucovineni

Viena, 4 Iulie 1900.

Cred că nu e fără interes a publica unele date despre dl Coco cavalier de Vasileco, după ce dânsul cu ori ce preț a căutat atât în dieta țării în Cernăuți cât și în dieta imperială din Viena să se facă cunoscut.

Tatăl dânsului a fost Nicolae cav. de Vasileco, proprietar mare în Comarști,

lângă Storojaneț. Mama lui a fost fiica baronei Petrino, născ. Hormuzachi. Amândoi părinții sunt români. Din căsătoria aceasta s'au născut 2 feciori: Radu, cel mai bătrân, trăiește cu o Ovreică în Viena și Coco Vasileco.

După moartea lui Nicolae Vasileco văduva s'a măritat după învătătorul copiilor ei, adică după Anton Kraygher.

Coco Vasileco a absolvat Theresianul în Viena, a venit apoi la Cernăuți, a servit ca voluntar la regimentul de husari Nr. 16, dar în urma unui duel în care l-a vulnerat mâna dreaptă, a fost la supra-arbitriu și demisionat de la miliție.

După moartea mamei, moșia Comarști a fost împărțită între cei 2 frați; dar nici unul din ei nu avea nici o idee despre economie și administrarea unei moșii.

De aceea fratele mai bătrân Radu, în data și-a vândut partea sa vitregului, ce făcându mult după aceea, și Coco așa că acum dl Kraygher e stăpânul bunului Comarști.

Dl Coco după aceea lucrul cel dintâi care-l face este că începe a specula în bursă, unde însă pierde sume deosebite semnate.

La întrevinerea fostului ministru baron Petrino, Coco s'ă căsătorește cu doamna Ghergeli, care era atunci abia de 15 ani și câștigă ea zestre bunul Lucavița. Soția lui, după mamă, este din familia Vasileco.

Coco a vândut însă și bunul Lucavița institutului „Bodencredit Anstalt” și e de așteptat că curând va isprăvi și cu banii câștigați prin vânzare.

El avea mare nădejde că dl Wolan neavând copii, îi va lăsa oare-care legășul, care este aproape înrudit cu dna Wolan dar s'a văzut înșelată în așteptări.

Dl Vasileco se purta cu gândul să intre pe arena politică, dar Români de frunte, compatrioții lui, i-au făcut picdeci. De ce? Nu pot ști, dar constat că nu s'a făcut bine și acum se vede rezultatul.

Dar dl Vasileco nu fu perplex, ci schimbă partida și se făcu partizan al vechilor Rețeni și al guvernului; fu ales în dieta țării ear după moartea Dr-ului Volan și deputat în dieta imperială. În amândouă desfășură dl Nicolae Vasileco o dușmănie contra românilor ce se poate observa în genere la toți renegații.

Românii din Bucovina nu învață nimic din evenimentele trecutului, căci ar trebui să știe că greșala săvârșită față de Coco Vasileco s'a răzbunat odată. Aci ai în vedere pe mult meritatul profesor Te macsiuk, care la începutul carierei sale politice încă se ține de Români, dar în urma unor observații din partea fostului ministru baron Petrino, s'a alăturat partidului german. Românii pierdura un barbat genial și câștigă, în schimb, pe mediocrul Petrino.

Anul trecut dl Vasileco a zis, în dieta imperială, că Dr. Zarcan este prototipul Rutenului romanizat. În firea renegaților este de a nu campeni bine lucrurile și a spune un neadevăr mai mult ori mai puțin, pentru că cunoscut este doar, că în Bucovina nu s'au întemplat romanizări, ci rutenizări.

Aceasta a început din timpul episcopului Vlahovici, durere un român reneț, Denil Vlahovici a fost întâiu preot în Petroselo în Banat, a venit apoi, ca ieromonah și vicar al mănăstirii Covilly în diocesa Baza, la 1786 în Succava ca învățător, în școala clericală, devine episcop în anul 1789 și moare în anul 1822.

Episcopul Vlahovici a început să rețenizeze pe Români.

ULTIME ȘTIRI.

Petersburg, 5 Iulie. Printr'un uzurpator perătesc, subscris de Țarul Nicolae II., desfășează pedeapsa de a trimite pe osândiți ori pe bănuți politici în Siberia. În toată țara bucuria e mare.

Paris, 5 Iulie. Amiralul Seymour cercase să ocupe Pekingul, este grav rănit. Sunt puține șanse să scape cu viață.

EROUL ROMÂNILOR.

De la Suceava, după ce pusese stăpânire și pe Moldova, se întoarse — sunt astăzi (1 Iulie) trei sute de ani în urmă — Mihai Vodă viteazul în cetatea Albei-Iulii, pe care cu opt luni mai înainte, cucerind Ardealul, și o făcuse capitală a statului său, — acel al tuturor Românilor.

Intranse El, Voevodul, după victorii strălucite pe frații la olaită, pe Moldoveni pe Ardeleni, pe Munteni; legase cu brațul providențial hotărârile vechii Dacii — și s'a chemat, cel d'înțiu și cel de pe urmă plăc'n zilele noastre: „Mihail Voevod, cu mila lui Dumnezeu, Domn Valahiei, Moldovei și Transilvaniei”.

Abătut-au oare inimile Românilor, tulăpatas'au oare sufletele lor, a celor de atunci, aflând că un singur Domn au, că munții nu vor mai hotărî țări surori rupte dintr'o singură patrie, precum astăzi inimile noastre bat și sufletele ni se nălță numai la gândul că vre-un „Crain” din „țeară” — cum ar zice cutare frate ardelean de-a dreptul pe peste munții noștri nu prin Moldovai, ca acum trei sute de ani — ar trece și deschidă calea către cetatea istorică de lângă Mureș, — Providența vrând — chiar prin Șelimbăr?

De sigur că nu! Voevodul însă da; căci inima și sufletul Lui erau ale unui Erou de acei cari se nasc în lume la răstimpuri și pe cari poporele — nu toate — îi au numai odată în viața lor. Inima Lui va fi tăiat, căci sufletu-î nutrea planuri eroice ce nu încăpeau între hotarele Daciei și cine știe dacă pământul până la Hellespont cu Targradul cu tot le-ar fi încăput, precum altă dată și mai pe urmă lui Alexandru Macedon nu-î era încăpător pământul până la Indus, lui Hanibal până la Roma, lui Caesar până la Britania, lui Napoleon până la Ural? Cine știe?...

Acesta este prețul lui Mihai Viteazul pentru noi: eroismul său. Divinitatea a sădit în El aceiași inimă, același suflet, același cuget și aceiași bărbăție hotărâtă și nelăzică ca și'n Alexandru, Hanibal, Caesar, Carol XII și Napoleon!

Și de aceea... „Inima mi se bate când aud rostind numele lui Alexandru cel bun lui Ștefan cel Mare și Mihai Viteaz; da, domnii mei: Și mă rușinez a vă zice că acești bărbai pentru mine sunt mai mult decât Alexandru cel Mare decât Hanibal, decât Cesar: aceștia sunt eroii lumii, în

loc că cei dintâi sunt eroii patriei mele...”¹⁾ a zis tot un bărbat providențial — Mihai Kogălniceanul!

Mihaiu al nostru e erou și apoi — Voevod; eată pentru ce, din scurta dar' glorioasă sa domnie tendințele sale ori ale dușmanilor sau aliaților săi, planurile și legăturile politice cari l'ar fi purtat după voia sa ori a altora când într'o parte când într'alta, toate aceste cercetări ale urmașilor, de natură a adumbri aureola divină în care ne apare Eroul nostru, eu unul, le las în al doilea plan când mă gândesc la el și vreau numai să știu de un „Erou al neamului meu”.

Îi văd figura, în rînd cu cele a celorlalți voveozi ai noștri, mai măreață și mai distinsă însă... „mi-amintesc de întemplerăa cu calaul, și înțeleg că fostul Ban al Craiovei avea ceva dumnezeiesc în firea lui, ceva ce însăși divinitatea luase sub pază; că în miez de eamnă, cu o mână de oamni — îmbărbătată de Voevodul lor, curățată țeara de Turci, irece Dunărea, prăpădește tot ce-î turcesc în cale, de se duse vestea lui pe la Targrad în lumea toată — ne dă măsura bărbăției și temerității ce numai eroii au; că la Călugăreni, un oștean de-al lui luptă cu zece de al dușmanului, e că eroul prin câteva cuvinte l'a însuflețit pe al săi, l'a transportat, le-au transmis ceva din hotărârea, curagiul și voința sa — lucru ce nu-î pot face generalii, ori-cât de mari ar fi ei, decât oamenii extraordinarii — eroii; că singur — fără pic de primejdie — spulberă rînduri dese ale inamicului, căroră le bagă moartea în oase, ne arată prețul neîntrecutei viteji, care numai laurii victoriei îi vede înainte, nici odată — moartea!

Că luptă fără preget în Ardeal, în Țeara-Românească, în Moldova, că sfârșim pe dușmani, și că, chiar când însuși e învinsul — nu disperează, ca omul pământear, ci stăruie, stăruie la al săi, la streini, la împărat — întocmai ca cel convins că lui e dat să facă ceva într'astă lume, nu să treacă ca ori ce om muritor, ne arată pe bărbatul întreprinzător, extraordinar...

Chiar moartea-î..., felul cum a fost repus, nu ne arată oare că el nu era de o seamă cu cei ce-î înconjurau? O simțiam și știau aceasta dușmanii lui.

Și de aceea cu lovitură furioasă și mișelăscă l'au repus; căci cine s'ar fi încumetat — ori cât de înțelept și viteaz general ar fi fost — să se măsore în luptă dreaptă cu un erou? Cine?

1) Din cuvîntarea rostită la 24 Nov. 1843 în Academia Mihăilească (Letop. I. p. XXXIV).

Așa s'a sfîrșit: printr'o deslegare tragică.

Precum începutul tragediei a fost întemplerăa cu calaul, desvoltarea — vieța lui plină de peripeții, de lupte strălucite, de neajunsuri, de necasuri, ba chiar de lacrimi, tot așa sfîrșitul a fost: mișelia de pe câmpia Turdei.

Avut-a poporul nostru o mai groasnică tragedie în zilele bătrâne? Nu — și Eroul ei a fost Mihaiu al nostru!

Numai ca acest erou mi-î închipui pe Mihaiu-Viteazul și cuget că pentru a trage învățătură din istoria lui numai așa se poate.

Voevozi înțelepți, viteji și mari, care ar pute face fală ori-cărui alt popor — a avut neamul nostru mai ales dintre Basarabi și Mușatinii, dar' a mai avut, spre mândria și gloria sa — un erou de acei de cari puține neamuri au — fericite de ele! — pe Mihaiu Viteazul!

Știm noi astăzi că unirea părților Daciei, făcută pentru un moment de Mihaiu acum trei sute de ani, cu greu se va mai îndeplini cu sabia; nu mai sunt vremurile de atare! Și cetirea istoriei lui Mihaiu ori a epopeiei eroului și a timpului său, pe care peană măieastră a poetului viitor trebuie s'o crezee, nu mai putem crede că va pregăti sufletul vre-unui fiu al neamului nostru — pe care divinitatea l'ar fi împodobit cu daruri eroice — spre fapte similare, precum odinioară cetirea „Iliadei” cu faptele eroului antic Achile l'a aventurat pe Alexandru-Cel-Mare spre Indus, ori precum vieța și faptele acestuia a cultivat sufletul eroic al lui Carol al XII-lea.

Totuși trebuie ca inimile tuturor Românilor să se cultive, să se înalțe și să se pregătească către fapte mari — căci șirul faptelor mari nu e încă terminat pentru poporul românesc, — din istoria vieții și a faptelor eroului nostru național; să fie Mihaiu, pentru noi toți îndemn spre stăruință și oșelire în cauzele noastre naționale.

Trebuie ca istoria vieții și faptele lor lui pretutindeni printre Români să fie cunoscută, să fie cetită, să fie o evanghelie națională. Ș'am avut noi Români pe fericitul Bălcescu care cu măiestrie mare ne-a scris această evanghelie națională, zicând nu: „La început era cuvîntul” ci: „Deschid sfînta carte unde se află înscrisă gloria României, ca să pun dinaintea ochilor fiilor ei câte-va pagini din vieța eroică a părinților lor...” și: „Moștenitori ai drepturilor pentru păstrarea cărora părinții noștri s'au luptat atîta în veacurile trecute, fie ca adu-

cerea aminte a acelor timpuri eroice să deștepte în noi simțămîntul datorinței ce avem d'a păstra și d'a mări pentru viitorime această prețioasă moștenire”.

Și mai este în „Mihaiu-Vodă-Viteazul” a lui N. Bălcescu o „Cântare a României” — pe care ar trebui s'o știm de-a rostul, și s'o zicem și la vremuri de durere și la cele de bucurie, pentru că țările inimilor noastre va fi: „Cinge-ți coapsa, o țeara mea... și-ți întărește inima... Mează-noapte și mează-zi, apusul și răsăritul s'au luat la luptă... urlă vijelia. Duhul Domnului trece pe pământ!...”

Ceia-ce Eroul a făptuit la datul pe care acum îl ariversăm a treia su'a oară, este pentru noi idealul național, visul viitorului ce fatal va trebui să se îndeplinească mai târziu; până atunci evenimentul istoric al intrării victorioase a Voevodului în Alba-Iulia la 1 Iulie 1600 să fi spre mângăierea și frățietatea inimilor românești și totodată nădejde pentru ziua ce va să vie când idealul nostru va fi îndeplinit și trăinicia lui asigurată de veci cât timp Români vor fi pe pământ.

Atunci templu ce, „cu mîni de invingători”, națiunea română va ridica ca semn al izbânzei să fie închinat Eroul nostru național.

El trebuie să fie preotul mare al națiunii noastre, căruia să ne închinăm!

(„Români Jună.”) Moș-Neagu.

Intrarea lui Mihai Viteazul în Alba-Iulia.

Intr'aceea Mihai-Vodă, ridicându-și tabăra dela Sibiu, înainte cu încetul spre Alba-Iulia. Prin toate orașele pe unde trecu prin cale, locuitorii alergau înainte-î cu daruri, trăgînd puști în semn de veselie și primindu-l cu mare dragoste și entuziasm. Apropiindu-se de Alba, locuitorii orașului și al județului îl întâmpinară cale de o leghie înainte cu multă cinste și daruri. În capul lor era episcopul catolic Dimitrie Naprazdi, înconjurat de tot clerul său. El felicită în numele poporului pe domn de sosirea sa, urîndu-î tot felul de fericiri, o domnie vecnică asupra țării Ardealului ce el dobîndi-se cu sabia, o viață îndelungată și izbânzi multe care să se adauge unele peste altele. În aceeași zi, Luni 1 Noemvrie (s. n.) Mihai-Vodă intră cu mare pompă în capitala Ardealului.

FOIȚA „TRIBUNEI POPORULUI.”

INSTITUTUL „ION OTTETELEȘANU”.

Cu inima plină de cel mai cald entuziasm ne închinăm pururea înaintea eroilor istoriei neamului românesc, cari cu brațul, cu gândirea și cu avutul lor, au ridicat temple culturii naționale.

Unul din acești eroi, liber de ori-ce egoism, gata a-și sacrifica totul pentru neam, a fost și marele bărbat: *Ioan Otteteleşanu*.

Ca să ne putem da seamă, asupra măreței sale opere, ne permitem a schița după raportul dlui C. Meisner, inspector general al învățămîntului primar și normal, — făcut pe temeiul delegațiunii ce i s'a dat de a vizita institutul „Otteteleşanu”, — întocmirea, vieța și viitorul acestui institut. *Istoricul.* Răposatul întru fericire Ion Otteteleşanu, lasă prin testamentul său olograf din 19 Martie 1875 toată averea sa, pentru ca să servească la „facerea unui institut de fete române, cărora li-se va da o creștere și educație de bune mame de familie, fără pretenție sau lux”.

Ca legatar universal al averii, răposatul numeste pe dl *Ioan L. Kalenderu*, care după răposarea la 4 Decemvrie 1888 a soției marelui donator, *Elena Otteteleşanu*, conștient de răspunderea și încrederea ce i-a impus o, dăruiește toată averea Academiei-Române. prin cartea sa de danie din 19 Aprilie 1893. În chipul acesta așezămîntul „Ion Otteteleşanu”, este pus sub ocrotirea acelei mai înalte instituții culturale a întregului neam românesc, instituție care oferă și neprețuitul folos al unei ființări nefermurate; tot astfel este pus sub ocrotirea Augustului protector al Alcaldemiei-Române, a Maiestății Sale Regelui.

Intre anii 1888—1893, dl *Ioan L. Kalenderu*, cu zel neobosit văzu aproape terminat localul școalei, precum și programa de studii; ear' Academia-Română în Iunie 1893, în urma propunerii făcute de dl *Dimitrie A. Sturdza*, hotărăște alegerea unei comisiuni, compuse din 4 membri, ceea ce se și face în persoanele dlor *I. L. Kalenderu*, *D. A. Sturdza*, *I. C. Negruzzi* și *V. A. Urechă*.

Institutul începe să funcționeze în toamna anului 1894, cu 15 eleve, primite prin concurs, în clasa I.; ear' de aci înainte s'au primit, în fiecare an, tot prin concurs, câte alte 15 eleve, astfel că în anul școlar expirat 1897—1898 institutul

funcționa cu 4 clase și 60 eleve; în anul școlar curent s'a ajuns la numărul de 75 eleve, acum în 5 clase, adecă la cursul complet de 5 ani.

Condițiile admiterii la concurs sunt: sănătatea deplină, vîrsta numai între 11—14 ani, pregătirea să echivaleze cu școala primară din România și părinții să fie români, cu nume bun.

Rezultatele concursului se supun Maiestății Sale spre decideră.

Elevele sunt interne, toată întreținerea fără plată; ear' conducerea institutului o are, încă de la început, actualul director dl *Ioan Slavici*, ajutat în tot ce privește internatul, de soția sa, dna *Eleonora Slavici*.

Menirea institutului. În comuna Măgurele, pe malul stîng al riului Sabar, la 10 k. m. depărtare de capitală, în stînul dulce și pictoresc al naturii și la soarele dătător de viață de la sate, este situat castelul de odinioară, azi institutul Otteteleşanu, și aceasta la dorința expresă întru fericire pomenitei *Elena Otteteleşanu*. Aici, în case mari și igienice, încunghinate de grădini cu pomi roditori și parcuri de toată frumusețea, urmează a se da „unor fete române sărace creșterea de bune mame de familie fără pretenție sau lux”. În aceste scurte și înțelepte cuvinte se

cuprinde întreaga ființă a Institutului; ear' dnii *Kalenderu* și *Sturdza*, ajutați de dl *Slavici*, cu tot sufletul s'au pîntruns și cu toată dragostea au realizat intențiile marelui Mecenat.

E incontestabil că România a făcut, în desvoltarea intelectuală, în scurtă vreme, salturi uriașe; dar' societatea românească, baza ei, familia a degenerat. În delăturarea acestui rău se cuprinde quintesența jertfei lui *Ion Otteteleşanu*.

Înțelegînd bine deci gândul fericitului donator, comisiunea fundațiunii *Ion Otteteleşanu*, în ședința sa din 12 Aprilie 1894, desvoaltă și precisează ideea conducătoare în organizația institutului în următorul chip:

Institutul nu e menit nici pentru școală primară, nici pentru una secundară de fete, unde elevele să se specializeze ori să se pregătească pentru studii mai înalte. Adevăratul scop este a forma femei cari să devină soții bune, mame de familii bune, adevărate stăpâne de casa lor, cari se practice și să propage singure virtuți familiare și patriotice în stînul societății române.

Pentru ajungerea acestui scop educația trebuie ramificată în trei părți: educație fizică, morală-religioasă și casnică, a fetelor.

Educația fizică. Pentru realizarea acestor fundamentale cerinți, în mijlocul parcului

Dorința ce adesea avea de-a face înțipărire asupra popoarelor printr-o strălucită privești adăogindu-se la vesela îmbătare a unei isbniți de atâta vreme dorită, făcu pe Mihai de puse în această intrare triumfală o podoabă neauzită în părțile noastre. Intrarea s'a făcut prin poarta Sântului George. Dela această poartă până la palatul domnesc sta înșirați ostașii de ambe părțile căiei, în mai multe rânduri, în dosul cărora se grămădisă mil de mil de popor. Înainte venea episcopul și clerul său, corporațiile orașului, apoi o bandă de musică, care se compunea de opt trîmbețe ce cu multă armonie modulau sunetele lor, de atâtea tobe de oțel de pe obiceiul turcesc, de un bun număr de flaute și fluere. În urma acestei orchestre venea Mihai călare pe un măreț cal alb. Opt copii de casă, învestiți cu mare eleganță, înconjurau calul domnului.

Mihai purta pe cap un calpac ungu-resc împodobit cu o fulie neagră de pene de cocor, legată cu o copcă de aur; o mantie lungă albă de mătase țesută cu fir, având pe de ături țesuși vulturii de aur; o tunică albă de aceeași materie; lungi ciorapi de mătase albi, cusuți cu pietre scumpe și cisme de saftian galben; de brîu atirna o pală de Taban împodobită cu aur și rubine.

O ceată de zece lăutari urma îndată după domn, cântând cîntece naționale. Opt seizi duceau de frîu opt cai acoperiți cu șele prețioase, lucrate în aur și argint și împodobiți la cap cu pene mari. Apoi venea o mulțime de boeri și ofițeri străluciți toți călări, și o numeroasă trupă de soldați. Lângă domn se purtau steagurile lui Andreiu Bathori, luate în bătălia dela Sibiu. Ele erau desfăcute și plecate spre pământ în semn că Ardealul este supus.

Astfel în mijlocul concertului trîmbețelor, tobelor și alte instrumente, în sunetul clopotelor și în vuetul tunurilor, cu care se uneau strigările de bucurie ale poporului, intră Mihai în capitala Ardealului și trase la palatul domnesc. În cale, pîn' a nu ajunge la acest palat, Mihai spun că se îndreptă către un nobil ungar Ștefan Bodoni, ce căzuse prins la bătălia dela Sibiu și-l întrebă unde ar fi mai bine să tragă. „Fără îndoială, zise Bodoni, în palatul prințului Andreiu“. La care vorbe Mihai răspunse: „Ce nu sunt eu încă biruitor?“ mirându-se că încă se da numele lui Andreiu unui palat care acum era cu drept cuvânt al său. Toată ostășimea se împărți în liniște și cu orînduială prin ospătării și case publice, fără a face nici o pagubă sau vătămare locuitorilor. Nimeni n'ar fi îndrăsnit a face vre'un rău, știind pe strașnicul domn acolea.

Exemplul Albanilor fu urmat de locuitorii tuturor orașelor țării cari se grăbiră a trimite deputații la Mihai spre a aduce închinăciunile și credința lor și a cere mila și ocrotirea lui. Cetatea Clușului la cea dintâi somație ce i se făcu, se închină în 4 Noemvrie și primi în garnisoană 1000 de soldați sub comanda banului Mihaicea. Mihai porni 3000 de soldați spre a aduce la supunere toată țara de jos și intr'același vreme scoase un decret deosebit prin care făgăduia mila și iertarea sa la toți deopotrivă, de ori-ce treaptă ar fi, cari vor depune armele și vor asculta de dînsul și de slujbașii săi. El obști acest decret în toate părțile prin obiceiuiții curieri. Astfel toată țeara Ardealului până la Solnocul din acest ținut, era acum supusă lui Mihai, deosebit numai de cetățile Husta și Uicara. Mihai începu a purta titlul următor: „Mihai voevodul țării Românești, al sântitelor maestăși cesaro-crăești consiliar și locuitor asupra Ardealului și al oastei Maiestății Sale dincoace de Ardeal și de părțile lui supuse căpitan“.

Știrea biruinței lui asupra cardinalului, fiind îndată dusă prin scrisori la împăratul Rudolf, acesta se bucură foarte mult și o vesti întregii împărății, dând lui Mihai cele mai mărețe laude. Toată lumea era acum plină de numele lui Mihai Vodă și minunată de rezelele lui isbânzi.

Prin vitejia lui, pustuirile Turcilor și Tătarilor fusese stăvilite și creștinii stăteau liniștiți sub apărarea sabiei sale pururea învingătoare.

Acum tot el, pedepsind pe rebeli și împăcând turburările popoarelor, da în mâinile cesarului cheile Daciilor. Nimic nu mai lipsea gloriei lui și, de pe spusa istoricului Bisseliu, lui i-se aplica, în mîntea națiilor creștine, vechea cântare de biruință a bisericeii, în care se proslăvește, ca biruitor al tuturor celor răi, sântul patron al vitejilor și mai cu osebie a lui Mihai, cerescul voevod și Archangel Michail.

Nicolae Bălcescu.

Comoara de aur.

Povește igienice și de scăparea vieții, scrise pe înțelesul și pentru folosul țărânului român. —

De

Ilia Bugnarlu Sălăntănu.

Motto: Sănătatea până la un punct este în mâinile noastre.

(C. Șt. S.)

(Continuare.)

Observări generale.

Fiind asudați și așându-ne într'un loc rece, să nu ne grăbim cu desbrăcarea, pentru-că ușor ne-am pute răci.

Vestminte jilave să nu uscăm pe cor ul nostru, pentru-că e stricăcios pentru sănătate.

Dacă ne sunt ude (jilave) vestmintele, ne desbrăcăm numai de-cât, ne frecăm corpul până se usucă, apoi luăm pe noi alte vestminte curate.

În chipul acesta facem și atunci, cînd ne sunt ude încălțămintele, ghetetele etc.

O deosebită grijă să avem la oamenii bolnavi, ca aceia să nu iee pe sine vestminte s'au schimburi, cari nu sunt destul de uscate.

Vestmintele de la oameni bolnavi mai ales de la cari pătinesc de boale molipsitoare, să nu luăm pe noi, pentru-că priu aceasta ușor ne-am pute îmbolnăvi și noi.

Materia de vestminte să nu fie colorită cu colorii otrăvicioase. Cu deosebire trebuie să ne ferim de vestminte de colorie verde.

IV. Curățenia.

Curățenia este singurul și cel mai de lipsă și mai puternic mijloc pentru a ne feri de boale.

Curățenia trebuie să o ținem înaintea ochilor în toate lucrurile noastre.

Locuința, mobilele sau uneltele din casă, cu un cuvânt tot ce ne încunjură, să ținem curat și în ordine. Vestmintele să ne fie totdeauna curate.

Cât de respingător este un om necurat și desordinat!

Corpul încă trebuie să-l ținem curat.

Prin asudarea pielii neîntrerupt se formează tină pe corpul nostru. Aceasta tină trebuie să o îndepărtăm; la cas contrar ne va fi spre stricăciune.

O atare tină ni-se adună și pe față și pe mâni. Pentru aceea este neincunjurat de lipsă, ca în toată dimineața să ne spălăm fața și mâinile cu apă proaspătă și săpun.

Săpunul are putere de a spăla petele unuroase, formate pe pele. Apa singură nu este în stare să o facă aceasta.

Este foarte bine, ca să ne spălăm în toată dimineața, cu apă rece, grumazi, piept și spate. Aceasta ne îmbroștează și înveselește corpul. Unii medici zic, că spălându-ne des cu apă rece pe pept și spate putem fi scutiți chiar de afurisita de ofiică seacă.)

Din vreme în vreme trebuie să ne scaldăm, pentru ca să ne putem curăți corpul cât numai se poate de bine.

Scalda.

Earna putem sta în scaldă călduță timp de o jumătate de oră. Vara ne scaldăm în apă curgătoare. Să nu ne scaldăm în apă prea caldă dar nici prea rece. Mai bună e scaldă răcoroasă, numai cât să nu

*) Dr Winteintz și Dr Aberg.

intrăm în ea asudați. În scaldă răcoroasă e destul, dacă petrecem un pătrar de oră.

Înainte de scaldă nu este eriat să mâncăm. E o mare hăbăucie a te scaldă cu stomacul plin, câtă vreme ține mistuirea.

Mulți oameni au plătit cu viața negrijirea acestei regule. După mîncate, numai după trecerea a trei oare, intrăm în apă.

La locul de scaldă mergem frumos și în liniște, ca să nu ne înferbentăm. Ne desbrăcăm încet, și nu ne prăjim mult la soare, ci ne băgăm în apă, mai întăiu cu picioarele.

În timpul scaldei ne mișcăm prin apă și ne spălăm bine toate părțile. Să fim însă cu grijă, mai ales dacă nu știm înota, — ca să nu mergem într'un loc unde apa e afundă căci ușor ne am putea scufunda și îneca.

După scaldă nu ne prăjim mult la soare — desbrăcați; aceasta adese-ori ne causează receală.

După scaldă sau după ceva spălare ne frecăm pelea până să uscă. Aceasta ajută activitatea pielii.

După scaldă e foarte priincioasă mișcarea, preunblarea, numai cât să nu o facem până la asudare.

(Va urma.)

EXAMENE.

În 17 Iunie a. c. n. s'a ținut examenul final cu băieții dela școala română din *Cireș-Zăvoi*. Cu această ocaziune învățătorul nostru *Michail Bobiș* a dovedit din destul că cu drept cuvânt îi compete numele de „dascăl“. Încă în ziua premergătoare edificiului școlar — adus la bunăstare tot prin nisuița numitului învățător — îmbrăcase haină de sîrbătoare, fiind atît din lăuntru cât și la intrarea principală decorat cu flori de trandafir și cu frunze de stejar.

Fiind examenul în zi de Dumineca s'a făcut mai întăiu sf. liturgie, la care corul compus din băieți și fete, tot de cătră numitul învățător, a cântat cu multă măiestrie. Dela biserică tot poporul, bărbați și femei, a participat la examen, așa că școala, altcum destul de spațioasă, nu i-au putut cuprinde pe toți, ci o mare parte au trebuit să asculte din coridor și pe la ferestre. Răspunsurile elevilor au pus în uimire pe toți. Își era mai mare dragul să asculte pe băieții și fetițele noastre răspunzînd la toate întrebările cu o precizie rară; lumea frumșei acestui examen însă au făcut o cântare și declamațiunile. — S'au cântat: „Latina giute“, „Peneș curcanul“, „Ciobanul“ etc. La fine părinții cu lacrimi în ochi mulțumiau dlui învățător pentru osteneala ce și-a dat întru deșteptarea și luminarea micuților copilași, pentru ce și senatul școlar i-a exprimat mulțumită protocolară.

și al grădinilor se înalță clădiri mari, igienice și estetice. Curățenia e exemplară. Hrana îndestulitoare și rațional variată; bucatele aceleași pentru director și familia sa ca și pentru eleve, căci toți stau la aceeași masă. În dormitoare nu-i grămădeală: 15, cel mult 20 eleve de aceeași vîrstă se află în fiecare dormitor. Și, cum în proiectul de organizare al dlui Slavici s'a stabilit că elevele vor petrece o parte din timpul zilei cu plimbări prin aer liber, cu jocurile gimnastice, luând parte la lucrurile din gospodărie și din grădina de legume. ușor putem constata că prin aceasta se contribuie nu numai la păstrarea sănătății, ci și la dezvoltarea, mersul, ținuta și întreaga atitudine trupească, atît de importantă pentru femei.

Tot în acel proiect se mai zice: „Timpul fiind potrivit, lucrul de mână are să se facă în parc, mai priincios de cât în sala destinată spre acest scop“.

Toate aceste puncte ale proiectului sunt pe deplin satisfăcătoare, căci la primirea elevelor în internat se dă o deosebită atenție ca ele să fie deplin sănătoase, așa ca ori-cînd ar visita omul acest așezământ, să întălească cu aceeași stare de lucruri: elevele aproape toate au înfățișare sănă-

toasă, sunt vesele și gata a munci în continuu.

Celor din clasa ultimă li-se dau și povește pentru buna creștere a copiilor, așa că părăsind școala cu atît de multe și bune deprinderi, e imposibil să le uite și să nu le practice. Cunoștințele teoretice se uită, deprinderile însă rămân.

Educația religioasă-morală. Religiuinea cu moralitatea contopindu-se, educația de și pare a fi anevoioasă la prima vedere, în realitate însă nu există moralitate fără religiuine, nici religiuine fără moralitate. Și cercetând noi rezultatele educațiunii religioase-morale în institutul Ottetelesanu, ne vom convinge că atît de mult dl și d-na Slavici au știut să-și imprime viața și caracterul lor în ființa institutului, în cât prezența lor în fruntea lui s'a impus ca un imperativ categoric. Atît punctele stabilite în menționata ședință dela 12 Aprilie 1894, ca pornirile bune să fie înălțate, ear cele rele năbușite, cât și mai ales modelul viu, ce elevele îl au înaintea ochilor, constituie qu-intensenta vieții morale, și deci a educațiunii religioase morale preste tot. În toate Duminecele și sîrbătorile, elevele împreună cu întreg personalul superior merg la biserică, unde prin rugăciuni pioase își înalță sufletul la Dumnezeu, se deprind a fi cre-

știne adevărate, și la rîndul lor, vor deprinde și ele pe fiii lor în exercitarea acestor sentimente. În organizarea institutului găsim și o măsură ingenioasă, care separează elevele de clasa IV-a și V-a de cele din primele 3 clase. Scopul acestei separațiuni și nota caracteristică este: ca elevele singure să se deprinză în ale gospodăriei, să devină gospodine model, și astfel încă din institut să prinză dragoste și să poată conduce viitoarea lor gospodărie.

Sistemul acesta introdus în institutul Ottetelesanu, din punct de vedere moral are un rol foarte important. E greșit sistemul adoptat în genere pela internate, sistem care reduce adevărate disciplină la încetarea libertății, și nu putem decât să aprobăm cu dragă inimă sistemul institutului Ottetelesanu, care lasă deplină atitudine spontaneității elevelor, ca ele singure să-și manifeste puterile și să pună în practică cunoștințele dobândite; așa, că în momentul cînd vor trebui să părăsească școala, nu se vor bucura că vor scăpa de jugul barbar, ci vor regreta c'a sosit acel moment.

Peste tot, institutul Ottetelesanu constituie o familie numeroasă, al cărei, capî dl și d-na Slavici, par a fi egal iubiți de toate copilele din școală, căci prin libertatea de-

plină direcțiunea are posibilitatea a le cunoaște toate apucăturile, calitățile și defectele, și de a lua în urmă măsurii potefice în fine, mulțumită acestui sistem, dl Slavici a reușit a avea tot-deauna o ordine exemplară în institut fără să aibă nevoie, în regulă generală, decât de cuvîntul său.

Educația casnică. Fără îndoială că educația fizică și religioasă-morală, completată cu cea casnică, ne dă pe femeia ideal, care o visase marele și generosul Ottetelesanu. Partea gospodărească, de alt-fel, e centrul în giurul căruia se grupează toată activitatea elevelor și a direcțiunei.

Totul se face de eleve: ele gătesc bucatele, ele fac curățenie în clasă, dormitor și refector, ele spală rufe, ele își fac rufe și își croesc hainele, ele servesc la masă, ele îngrijesc pasările din curte, ele lucrează în grădină și altoesc pomii. Cînd ajung elevele în clasa IV a sunt deja gospodine formate, și aceste bune dispozițiuni și deprinderi se întăresc încă în ultimul an ce mai au de petrecut în institut.

Viitorul absolventelor. Ca institutul să corespondă pe deplin menirii sale, și ca să poată intrupa marinimoasa idee a donatorului, un lucru s'ar mai cere: zestrea, care să ușureze măritarea acestor fete; cum însă capitalul actual nu permite aceasta, prima

ACADEMIA ROMÂNĂ

CONCURSURI PENTRU PREMII
1900.

B. Premii pentru lucrări puse la concurs
cu subiecte date.

II. *Partea statistică.* — După o scurtă notiță asupra stării actuale a economiei rurale în România, autorul va înfățișa un studiu statistic, care va cuprinde:

1. Teritoriul total al României.
2. Terenurile agricole, cuprinzând suprafața pământului ocupat de cereale, fânețe, vii, pomi roditori, păduri și alte producțiuni agricole.
3. Valoarea venală medie pe hectar a diferitelor pământuri pe județe și regiuni.
4. Valoarea locativă medie pe hectar, tot pe județe, a pământului de arătură, a fânețelor.
5. Numărul contribuabililor funciari, cuprinzând proprietatea mare și cea țărănească, cu sumele ce reprezintă.
6. Intinderea medie și mersul exploatașunilor agricole.
7. Poporațiunea totală a României.
8. Poporațiunea agricolă.
9. Prețul de mijloc al grâului, porumbului și orzului în cei din urmă 25 ani.
10. Exportul României în cei din urmă 25 ani.

A doua parte a noțiunilor statistice va cuprinde:

1. Intinderea culturilor pentru fiecare plantă cultivată și producțiunea totală a diferitelor plante.
 2. Statistica diferitelor specii de animale domestice.
- Autorul, luând acest program ca un minimum de indicațiuni, va putea introduce toate notițele relative la subiect. Se atrage atențiunea, ca autorul să țină seamă de publicațiunile analoage cele mai recente făcute în Europa.

Termenul prezentării manuscriselor la concurs este până la 1 Septembrie 1900.

X. *Premiul Neuscholtz*, 2000 Lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1901 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

Expunerea principiilor condunătoare ale dreptului public modern al României și cercetarea rezultatelor aplicațiunii lor de la 1867 până în momentul de față.

Lucrarea se va face după următorul program:

Cari sunt principiile dreptului public al României? Sunt ele întemeiate pe știință? Cu care școală filosofică se leagă? Au fost luate la alt popor? În cas afirmativ, de la care? pe ce cale? Au intrat în viața sufletească a Românilor? Cari s'au dovedit roditoare în aplicațiune? A deviat sau s'a modificat vre-unul în practică? Dacă de, ce? În ce sens au modificat ele veșta publică românească? Ce bine avem dreptul de a aștepta pe viitorul de la ele? ce rele sau inconveniente? Cu un cuvânt să se dea o icoană a vieții publice, cercetată după datele realității, logice și conceptelor generale! (Obiectele cercetării vor fi mai ales Constituțiunile și legile mari organice.)

sat mare, avut și ciastit. Țigancei atunci, de bucurie... îi veni să joace „halaripu“ dar' 'și-aduse aminte... și se rețină, n-voind a 'și da cinstea de azi pe rușinea de ieri...

Dar' nu-i ținu mult bucuria, căci „oamenii răi“ blăstămau pe jupânul birău, pentru că li „mâncător“ și „belitor“. De groaza birăuței, cioroiu se puse pe rugate, se primească de la bunul Dumnezeu o slujbă mai ciastită, unde se nu îndrănească și cel mai din urmă om să-i sufie sub nas, numai pentru că își împlinește slujba după cum cere legea și „mai-marit“, și Dumnezeu, bun și milostiv cu omul necăjit, îi puse solgăbirău. Doamna solgăbirăuței mai gata să-și iasă din piele de bucurie și își ridicase nasul atât de sus, că în toată păurea, cunoscută oare când în lung și în lat de câtră dl solgăbirău, nu era așa lungă să-l poți ajunge... Cinstea de solgăbirău nu ține până în sfârșit, că vezi lumea-i rea și oamenii ai dracului... Domnul solgăbirău de frică ca de voie bună înaintă altă petiție, pentru o slujbă mai înaltă, mai ciastită, unde nu poate nime nici; să se scoabă, dar' încă să se suie la nasul lui!... Pe când dna solgăbirăuței, legănându-se în buna nădejde, se vede fispăciță, veni de la Dumnezeu judecată aspră și pedeapsa meritată: Pe solgăbirău — birău-lingurar îl prefăcu în cuc, pentru slăbiciunea de a se lăsa purtat de nas de câtră soția sa; pe ea o prefăcu în pupăză, pentru îngâmfarea și îndrăneala ei de a împinge pe bărbatul ei în locul și astfel 'i-a despărțit pe veci... și a zis Dumnezeu, că el să fie compătimit, ear' ea suduită... A mai zis Dumnezeu atunci că: din Țigan nu se mai alege în veci nici un fel de domn, nici chiar chișbirău. *)

De atunci și până 'n veci, când vine cucul primăvara și după el pupăza — când cântă și-i auzim mai întău, zicem: O venit cucul sireacul... O venit pupăza, dracu... în gura ei.

Pe cuc îl doare mereu capul, de amarit; pupăzei îi miroasă rău gura și cuibul. Dacă auzi cucul mai întău pe nemăncate, să șii că o să ai tot anul dureri de cap; din pricina pupăzei o să-ți miroască rău gura. Adecă „te-a spurcat“ și unul și cealtă. Cucul, de supărat nu-și face cuib... al pupăzei eară e ca vai de el...
G. Bodnariu,

*) plăies.

examenul D-șoarei Lazărescu, care fără îndoială, a fost cel mai strălucit dintre toate.

Mica expoziție a lucrurilor de mână ce decora pereții sale de învățământ a încântat publicul.

Examenul și aici se începe cu rugăciunea după care au urmat Exercițiile verbale, aritmetica, gramatica română și cea maghiară etc. Mă mărginesc a spune numai în trăsuri generale, că un asemenea examen rar s'a mai văzut undeva. Nu-i vorbă, avem multe învățătoare harnice, dar domnișoara învățătoare Lazărescu parcă e neîntrecută.

Materialul vast, metodel de propunere și succesul strălucit al examenului domnișoarei Lazărescu, i-a câștigat D-șoarei un renume mare, care l'a ajuns prin stăruința sa de fer. A fost călduros felicitată de întregul public de față.

În treacăt mai amintesc, că la 20 Iunie s'a ținut examenul în clasele școlii comunale cu limba de propunere sârbă maghiară cu bun succes.

În ședința sa din 23 Iunie Scaunul — școlar a clasificat examenele date de Ion Nita, George Bujigan Nicolae Gyurisics, Velimir Cadiciu și D-șoara Draghina Stanivucovicu cu calcul „eminent“, ear al d-șoarei Maria Lazărescu cu calcul „distins“, votându-i totodată te semn de recunoștință și 100 corane ca remunerație.

Călătorul.

Partea Literară

Cucul și pupăza.

„Cucul a fost cândva Țigan lingurar, avându-și de soție pupăza.“

Că Țiganul a deveni din om — că doară om e și Țiganul — neom, pricina e foasta lui soție:

Țigancă făleată, în podobe pistrițe, leneșă de altcum, se urise de traiul ce-l avea, că adecă: să se mai susțină din lingurări și ce e mai mult, e ase alerge mereu din sat în sat, cu straița plină de linguri și fuse și cu albiile în spate, lătrată de toți câinii satului, batjocorită și suduită la toate ușile: să-și predee negoțul mai mult pe bucăcioare și bucățuri de cinsă ș. a. nu-i mai sta Țiganului din coaste cu: „Mă, roagă-te lui Dumnezeu să-ți dea altă slujbă, mai cinsită!“

Urindu-se de multele tocălsturi, Țiganul se rugă lui Dumnezeu, postind și mult ajunând... ear Dumnezeu se îndură fiindu-i milă de el, și îl puse birău: „după popa, cel mai de cinste om în sat“ și încă la un

Cu creștinii bunii n'am avut plăcere,
Căci m'am simțit ca robul în fiere.

la-mă dar' în brațul tău, Sătană, —
Și cu mine să-ți faci o pomană:
Să-mi dai voie să încerc păcate
Și mai multe din ce am, — pe spate.
Ear' de-a veni ciasul morții mele,
Să pot merge drept în raiu cu ele.

Pocăitul încântat de bine,
Nu mai scoase mai mult la suspine;
Muri perdut... și fără de veste:
Se făcu de ris și de poveste.
Apoi frații îl înmormântară,
Ear' creștinii pe loc s'adunară
Și șopotiau: „ce urgi păgâne
Il duseră, ca și pe un câne“!!.....

Ioan Paveluț.

Datini și credințe.

Fata, care își face de dragoste, se duce în revărsatul zorilor la o apă curgătoare; ajunsă la starea locului se pleacă peste apă și ținând mâinile cu degetele încheștate în apă rostește de trei ori după o altă versurile următoare:

Bună dimineața apa lui Iordan,
Cu stropii lui Avram;
Bună dimineața apa lui Iachim
Cu stropii de vin!
Eu Marți dimineața m'am scuiat,
Pe obraz nu m'am spălat,
La icoană nu m'am închinat,
Pe cale, pe cărare mam luat,
Pe cărare ne călcăta,
Pe dragoste ne luată,
Pe roață ne scutură;
Și m'am trezit de odată
De picioare 'n pedecată,
De mânări legată,
Cu ură 'n față aruncată,
De urechi surdă,
De gură mută,
De ochi chioară,
Plângând, oftând,
Și dăuind.

Nime nu m'o auzit,
Nime nu m'o văzut,
Numai Maica Preacurată,
Numai ea că m'o văzut,
Numai eam m'o auzit,
Din împărăția ceriului,
Din poarta raiului;
Și ea cum m'o văzut,
Cum m'o auzit,
La mine a venit,
Cu rum și cu vin,
Și m'o întrebat,
Și m'o cuvântat:

Ce plângi..., ce oftezi,
Ce te dăulești?
Maică prea curată,
Eu cum n'oi plânge
Cu lacrimi de sânge,
Cum nu m'oi dăui?
Că eu Marți dimineața m'am sculat,
Pe obraz nu m'am spălat,
La icoană nu m'am închinat,
Pe cale, pe cărare m'am luat,
Pe cărare ne călcăta,
Pe dragoste ne luată;

Am avut un examen cum rar se pot vedea și cum la noi nu au fost nicădată. Recunoștință se cuvine deci harnicului învățător; dar' totodată îl și rugăm, ca și în viitor să ne facă părtași de asemenea bucurii, lucrări și mai departe cu aceeași strălucire la luminarea neamului, din al cărui sân a ieșit, și se convins, că poporul din Cămpul Zăvoii II va fi totdeauna recunoșcător.

Un părinte.

În 19 și 20 Iunie s'au ținut examenele la școlile comunale din comuna Deliblată.

La 8 oare dim. președintele scaunului școlar, dl Alexandru Ivacicovicu, însoțit de domni parochi caticheti și membri ai scaunului școlar; Timoteiu Popovicu, Vasilie Braucovicu, de domni Hofer Adolf, administratorul domeniului erarial, Fekete Iănos, conducătorul oficiului silvanal din loc, de corpul învățătoare sârbesc și de alți oșpeti (durere, că fruntașii români au absentat dela această frumoasă sărbătoare școlară; cauza nu mi-o pot explica), au sosit la școala comună română, ca să asiste la examene.

Examenul s'a început cu clasa de băieți, unde propune dl învățător diriginte Ion Nita (clasele II—VI), și a succes bine în toate obiectele, răspunsurile clare și precise atât în limba română, cât și în cea maghiară, au mulțămii pe toți oșpetii și și pe scaunul școlar, car prin graiul conbrazului Timoteiu Popovicu a exprimat dl inv. mulțămii pentru sporiul arătat în clasa D saie. Asemenea și ceilalți oșpeti au felicitat pe dl Nite, dorindu-i viața lungă, și succes strălucit și în viitoriu.

De aici toți oșpetii au trecut în etagiu la examenul din clasa dlui învățător George Bujigan (clasa primă mixtă). Aici examenul s'a început cu rugăciunea domnească după aceea a urmat aritmetica în ambele limbi de propunere, exercițiile intuitive, citirea și scrierea română și maghiară. Întreg examenul a decurs și aici în cea mai bună ordine. Tactul și disciplină școlară pedagogică s'a observat peste tot; răspunsurile micilor băieți, abia trecuți de 6 ani, atât în limba maghiară, cât și în cea română a mulțămii pe toți oșpetii așa că domni oșpetii de stat 'și au exprimat bucuria și mulțămii; felicitând călduros pe dl învățător Bujigan; tot asemenea și-a exprimat îndestulirea și scaunul școlar prin graiul d-lui preot T. Popovicu, încurajând pe micii școlari la bună lucrare și pe viitor.

La oarele 19^{3/4} s'a început apoi examenul în clasa domnișoarei Mari Lazărescu (clasa II—IV de fetițe). La intrarea în sală de învățământ, inima fiecărui oșpet palpita de curiositatea unită cu dorul de a asulta

școlii de absolvente vor părăsi școala, fără să poată căpăta zestrea în chestiune. De fetele, cari se vor pute mărita și n'au, fiind orfane, unde sta, școala nu are a se îngriji mai departe. Ce devin însă celelalte, cari nu se pot mărita și n'au, fiind orfane, unde sta?

De aceste, școala e datoare să se întărească mai departe. Ar fi în interesul fetelilor absolvente și în interesul institutului Ortodoxeanu, ca din aceste, și anume din cele mai distinse să formeze încetul cu încetul corpul didactic feminin al școlii.

În institut armonia și unitatea, dragostea de muncă și progresul normal dorit, ar merge în spiritul direcțiunii, și în chipul secret or-ice neajuns ar dispărea cu deservire.

„Albina.“

Pocăitul.

Boldul cel prost al vieții mele,
Încercată de păcate grele,
Cătră tine m'au atras, Sătană, —
Să-mi las legea și limba romană!
Ție mă 'nchin pentru ușurare,
Să-mi alini durerile amare...

Iată ca indicațiuni câte-va cestiuni, pe cari concurenții vor trebui să le examineze: Suveranitatea popoului. Exercițiul puterilor prin delegațiune.

Despărțirea puterilor, delimitarea lor. Obligațiunile militare. Dreptul public militar. Libertatea individuală și restricțiunile ei în drept și în practică. (În teorie e absolută, în practică nu există pentru țărâni, muncitori, etc.) Obligațiunea și gratuitatea învățământului primar.

Excluderea femeilor de la drepturile politice și de la unele drepturi civile.

Limitarea dreptului de a testa și regimul familiei.

Intervențiunea statului în cestiuni sanitare, industriale, etc.

Rolul statului, ca reprezentant al ideii morale și ca factor de progres într-o cât reese din dreptul public.

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la 1 Septembrie 1900.

XI. Premiul, *Adamachi*, de 5.000 Lei, se va decerne în sesiunea generală din anul 1901 celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra următorului subiect:

Istoria literaturii române de la 1821, cu extrageri din autorii acelei epoci literare.

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la 1 Septembrie 1900.

XII. Premiul *Prințesa Alina Știrbei* se va decerne în sesiunea generală din anul 1902 celei mai bune lucrări scrise în limba română despre:

Principiile morale și creștinești de cari trebuie să se conducă părinții în educațiunea copiilor lor.

„Aceasta scriere va arăta în mod metodic legile morale cari trebuie să conducă pe om în viață și mijloacele ce trebuie întrebuintate de părinți și de crescători, pentru ca germele cerințelor morale să fie dezvoltat și întărit treptat în inima copiilor și a tinerimii, pentru ca voința acestora să fie îndrumată cu conștientă spre tot ce este bun și virtuos, pe cum și spre îndeplinirea datoriilor multiple ale omului; în fine pentru ca copii și tinerimea să fie de timpuriu ast-fel conduși, ca germele celor bune să nu fie slăbiți într'înșii, ear germenele celor rele să nu fie opoșiți și încurajați.“

(Din *Actul de donațiune.*)

Premiul este de 8.500 Lei, în care sumă se cuprind premiul autorului și cheltuielile de tipărirea scrierii (de minimum 30 coale de tipar *garmond*) în 1.000 exemplare, din cari 800 sute ale autorului și 200 ale Academiei.

Terminul prezentării manuscriselor la concurs este până la 1 Septembrie 1901. (Va urma.)

Frigarile Aurului.

O expedițiune gigantică e pe cale de a porni din porturile oceanului Pacific, spre țărmii singuratici ai strimtoarei de Behring. Nu mai puțin de 80.000 de oameni veniți din toate părțile Americii, așteaptă de-a lungul coastei americane, ca sfărșimarea ghețurilor să facă strimtoarea navigabilă: e vorba să adune aur.

La capul Nome, unul din punctele cele mai depărtate ale noului continent, pe strimtoarea de Behring, s'au descoperit straturi însemnate de aur. Aici acest metal prețios este la dispoziția aceluia care vrea să-l ia, amestecat în nisipul mării, pe care fluxul și refluxul îl acoperă și îl descoperă rind pe rind.

Nu e nevoie de nici un instrument pentru a aduna aceste bogății. Îți trebuie numai o lopată și o găleată. A lucra cu lopata și a spăla, iată în ce stă toată osteneala.

Țărmii aceia bine cuvântați sunt deschși pentru ori-cine. Muncitorii așteaptă pe țărmul apei refluxul, adică retragerea apelor, pentru ca să se pună pe lucru, săpând până ce își sleiesc forțele de tot.

De sine se înțelege că acolo nu se găsește nimic. Căutătorii de aur își duc haine, proviziuni, instrumentele necesare, corpuri, și mai cu osebire lemne sau cărbuni pentru foc, căci ei se duc spre regiunile polare, în locuri unde termometrul se coboară la 55 de grade sub zero.

Am spus că sunt vre o 80.000 hotărâți să încerce această teribilă aventură, pentru transportul cărora se pregătește o flotă colosală de vapoare mari și mici, bune și rele, gata să fileze din toate puterile, căci aceasta va fi o cursă de întrecere, de oare-ce șansele de bogăție vor fi mai sigure pentru aceia cari vor sosi cei dintâi.

Unii, pentru a ajunge ei cei dintâi, au luat drumul pe uscat, în plină iarnă, mergând în sănii prin regiunile arctice călătorind prin întunecul adânc al îngrozițoarei ierni polare, ne-având, din timp în timp, pentru a le lumina calea, decât lucirile clipelnice ale aurorei boreale. Această călătorie o o odisee gigantică ale cărei grozăvenii puțini vor supraviețui ca să le povestească.

Dar întreprinderea acestor îndrăzneți călători se complică încă: după sgomotul descoperirii aurului pe țărmii capului Nome, s'a fondat o companie, care are închiriată cinci zeci de vapoare, prevăzute cu drage foarte puternice, pentru a „suga“ nisipul țărmilor. Această flotă ca și aceea a muncitorilor, așteaptă spargerea ghețurilor pentru a porni din toate puterile spre strimtoarea de Behring; și atunci, se vor vedea dușmăniile teribile cari se vor ridica între mulțimea căutătorilor de aur cari îndură frigul, foamea, primejdiile și suferințele de tot felul și între compania dragelor cu vapor.

Muncitorii s'au înarmat știind foarte bine ce concurență îi amenință; vapoarele drage, ale căror comandanți știu dinainte ce îi așteaptă, sunt transformate într-o adevărată flotă de războiu: aceasta va fi o luptă îngrozitoare, care preocupă deja pe guvernul american.

Și se poate că, pe lângă toate acestea, nu vor găsi decât o decepție neșpus de amară, nelăsând după sine decât amintirea eforturilor supra omenești urmate de jertfira fără nici un folos a atâtor vieți!

Dela sate.

Biserica veche. Biserica din Rieni — cercul Vașcău — e așezată afară de comună, pe malul Crișului-negru în un loc romantic și atrăgător. E făcută numai din lemn de stejar, cu multă măiestrie și pricepere. Jur împrejur pe din afară biserica e încunjurată cu un brâu pe la mijlocul pereților. Acel brâu e făcut într'una cu pereții și la capătul fiecărui perete se potrivește de minune cu cel din peretele următor. Înălțimea pereților bisericii e de 3 metri și ceva; lungimea e de 14 metri, și adică: tinda de 4 m. biserica, sau propriul templu, de 7 m. și altarul de 3 metri. Turnul de asemenea e construit cu măiestrie și are o formă mai deosebită decât a altor turnuri de prin părțile creștine. De asupra ușii tinzii se află sfânta cruce, ear lângă ea e scris anul edificării bisericii, 1754, și de a supra anului numele meșterului, care a fost un anume: Ilie Tulea. Acest meșter nu a însemnat de unde e, eu dau însă cu socoteală că a fost din Valeneagra de jos, o comună apropiată de Rieni; și la aceasta mă îndreptățește împrejurarea, că conumele Tulea se află numai în aceea comună prin părțile noastre.

Împrejurul bisericii e loc ca de doi metri sub coperiș, formând un fel de ambit sau coridor, unde o mulțim de oameni să pot scuti de ploii și alte elemente naturale. Înaintea ușii tinzii e un tei frumos; tot aci și în jurul bisericii sunt și mormintele credincioșilor. E rău că biserica nu are zidul necesar la temelie, ci e așezată simplă numai pe niște petri mari.

Atâta am voit a aminti despre această biserică și aceasta am făcut-o numai ca să se conserve cel puțin anul edificării, care azi — mâine, ros de dintele vremii, nu se va mai vedea.

Alfa.

Conferință învățătorească.

În 15/23 Iunie. st. n. a. c. s'a ținut în comune *Cuvești* (cotul Timiș) Protopopiatul Lipovei, conferință învățătorească, cu învățătorii din inspectoratul Lipovei. Învățătorii cu toții au luat parte la examenul final ce a prestat Domnul învățător George Tomi cu elevii sei.

După ce s'a sfârșit examenul sau lăsat la desbatere scaderile metodice și didactice ce s'au aflat în școlile din inspectoratul Lipovei cu prilegiul examenelor din acest an școlar. După ce s'a constatat că nu sunt scaderi mari, cu mare plăcere s'a luat la cunoștință răspunsul d-nului protopop Voicu Hamsa, inspector școlar în inspectoratul Lipovei, că sporiul în anul acesta e cu mult mai mare față de anul trecut în întreg inspectoratul.

La oarele 2 d. a. răsădindu-se ședința a urmat prânzul comun, la carele au luat parte domnul Protopop și toți învățătorii de față. Toastele încă nu au lipsit, au vorbit domnul Protopop Voicu Hamsa, pentru Prea bunul nostru Episcop Ilustratitatea-Sa Domnul Iosif Goldiș. După care toată învățătorii cu toții sau ridicat sus cântând Mulțumiri; au mai tostat domnul Părinte Iorgovici, pentru dl Protopop, apoi domnul părinte Suciu (Cuvești) pentru corpul didactic, la care toată imediat a răspunsul domnul Negru învățător în Uasău, apoi au mai tostat domnul Tomi Inv. în Cuvești pentru autistia comună, care încă sprijinește afacerile bisericești școlare. Apoi ne am dus fie-care la ale sale zicându-ne un la revedere, la conferința din toamnă.

Uasău, la 29 Iunie 1900 st. n.

Genoa.

Și m'am trezit de-odată
De picare împedecată,
De mână legată,
Cu ură n'ă făcă aruncată,
De urechi surdă,
De gură mută,
De ochi chioară,
Tot plângând, oftând,
Și dăulind.
Taci... nu plânge,
Cu lacrimi de sânge,
Nu te dăul,
Că cu picioarele-oi despedeca,
Mănilor oi deslega,
Cu urechile 'i auzi,
Cu gura 'i pută grăi,
Cu ochii 'i pută privi.
Taci nu plânge,
Cu lacrimi de sânge,
Nu te dăul,
Că eu de ură te-oiu mântui,
Cu rum și cu vin te-oiu stropi,
Soarele n'ă cap 'i-oiu răsări,
Cu lumea te-oiu încălzi,
Cu stelele te-oiu înfrumseța:
Rugile soarelui.
In umerele obrazului

Pune-ți-li-oiu.
Luceferi în umeri așeza-ți-oiu;
Stele mărunțele
In spate pune-ți-oiu,
Frumos găl-te-oiu,
Cu dragoste învăli-ti-oiu,
Cu rum și cu vin stropi-ti-oiu,
Trimbiță de argint în gură pune-
ți-oiu.]
Clonț de cuc în mâna dreaptă pune-
ți-oiu.]
Sulițe de argint în mâna stângă
pune-ți-oiu.]
Pe calul sfintei Dumineci încăle-
ca-te-oiu.]
La biserică porni-te-oiu.
Pe ulițe când 'i ajunge,
Băieții și oamenii,
Prânzul n'ă masă vor lăsa,
Peste garduri s'or arunca,
Și la tine s'or uita,
Și cu toții s'or mira:
Ce împărăteasă
Ce vodeasă,
Ce crăeasă,
Ce preoteasă,
Ce dascăliță,
Ce vornicuță.

Dar nu-s vornicuță,
Nus dascăliță,
Nu-s preoteasă
Nu-s crăeasă,
Nu-s vodeasă
Nu-s împărăteasă,
Da-s... cea frumoasă,
Mândră și aleasă,
Și la feciori drăgostoasă!
In biserică când îi intra
Sfinții s'or bucura.
Popa cu cartea n'ă mân'a sta
Și la mine s'or uita
Toți oamenii căți s'or afla
In biserică la mine s'or uita
Și s'or mira,
Ce împărăteasă,
Ce vodeasă,
Ce crăeasă
Ce preoteasă,
Ce dascăliță,
Ce vornicuță.
Dar nu-s vornicuță,
Nu-s dascăliță,
Nu-s preoteasă,
Nu-s crăeasă,
Nu-s vodeasă,

Nu-s împărăteasă,
Da-s... cea aleasă,
Mândră și frumoasă,
Și la feciori drăgostoasă.
Din biserică când'oi eși,
Din trimbiță oi trimbiță,
Din clonțul cel de cuc oi cânta,
Din suliță oi suliță.
Cum așteaptă fie-care,
Cu drag să audă cucu,
Și cum îi drăgălaș cucu,
Așa să flu dragă și eu,
La flăcăi și la toată lumea;
Și precum îi trimbiță,
Drăgălaș și vestită,
Și s'aude de departe,
Și-o ascultă oamenii,
Așa cu drag să-'m asculte
Și pe mine toți flăcăii
Și s'audă vorba mea.
După rostirea acestor versuri ea apăsă
în pumnii și aruncând-o peste cap rostește
de trei ori versurile următoare:
Căți stropi sar peste mine,
Atâția oameni
Se mă grăiască de bine.
Pauliș,

Dimitrie Bosneacu.

— Una la zi —

Enciclopedistul, pe care marele „Gelehrter“ l'a împrumutat „autorisat“, anunță că a sosit — canicula, „spre mare nečas și chin al celor cari legați de robota zilei nu se pot refugia la băi și locuri de molatec „sfr de brădet“ (aceasta într'o răsuflare).

Bietul robotas!
Nu știm însă dacă alusia cu „molatecul sfr de brădet“ se referă la „presidentul, care-l dus la băi, ori apostrofază pe dl Diaconovich, care desigur, în viața lui încă s'a stat — la robotă, ei tot prin „molatec sfr de brădet“ petrece, căci munca-l pentru — robotas!

Noutăți

Arad, 6 Iulie 1900.

Din cauza sfintei sărbători de mâne numărul proximal al foaiei noastre va apare numai Luni la amiază.

Mama regelui României, care a fost înmormântată zilele trecute, a iubit, după cum se știe, foarte mult România. De aceea, în ceremonia tristă dela Sigmaringen a fost un moment foarte atîngător: M. S. Regele, în amintirea iubirei pe care augusta Sa Mamă a arătat-o în totdeauna României a dispus ca A. S. Regală Principesa Josefina să fie înmormântată cu toate semnele de distincție pe cari li-le a oferit România în diferite ocazii.

Grăție acestei pioase atențiuni, mormântul dela Sigmaringen e de două ori prețios: închide resturile pămîntului ale unei ființe de elită care a iubit România și jodoabele României recunoscătoare.

Ofițeri români în China. Locotenentii Tăut și Gavrilăscu vor pleca zilele acestea în China, pentru a lua parte la războiul contra chinezilor.

Acești ofițeri sunt din marina militară și-l fac stagiul de studii în marina austriacă.

Ei au obținut autorisarea ministrului de război pentru a merge în China pe bordul a doua încrucișătoare austriace. Se vor întoarce la Pola, unul pe încrucișătorul „Maria Teresa“ iar celalalt pe un alt încrucișător.

O invenție nouă. Tinerele învățătoare Al. Timoteșcu, de la Cocioac, jud. Ilfov — domeniul Coroanei — a prezentat inspectoratului general primar, un joc geografic — invenția sa — care a fost recomandat ministrului; acesta din urmă dispunând chiar premiarea autorului.

Acest joc a fost prezentat M. S. Regelui în ocazia vizitărei acestei școli. Autorul a dedicat lucrarea sa principelui Carol și a fost decorat cu „Răsplata muncii.“

Emigranții jidanii demascăți. Citim în ziarul „Apărarea Națională“: Zilnic jidanii din partea de sus a țării (românești) cu deosebire, fac mare larmă în jurul pretinzelor lor emigrări.

Am spus o și o repetăm, că totul e o joacă înscenare din partea jidovimii. Un fapt senzational, aflat la Iași, ne întărește mai mult convingerea noastră, demascând pe jidovii cari, departe de a emigra serios, dinții se reintorc de la graniță în orașele românești.

Azi am descoperit la Iași o serie de jidani ce figuraseră printre grupurile de așa zipl emigrați; între aceștia, cităm pe jidanii N. I. Saraga, reintors din Galiția și stabilit în str. Lăpusneanu, Leiba Oresteiu, reintors din Haga și stabilit în str. Frecșu Nr. 1, Solomon Oresteiu, reintors din Berlin și stabilit la moara de foc Nr. 12, Ițic Zelig, reintors din Galiția și stabilit în str. Motoc, Avram Koniver, reintors din Budapesta și stabilit în strada Zugravilor.

Etată cum emigrează jidovii, iată mazonperă întrebuințată de jidani pentru a înșala țara și neamul din sudoarea căruii trăiesc.

Uniunea Interparlamentară. Dl V. A. Urechia, președintele Grupului Român a adresat membrilor români următoarea notă: „Din eroare, o parte din invitațiile pentru Conferința interparlamentară, de la 31 Iulie, din Paris, a fost primite la unul din colegii, care nu le-a trimis la adresă la timp. A-

stăzi primindu-le, ma'm grăbit să le trimet la toți d-nii membrii; rămâne numai ca D-V. d-lor colegi să indicați prin scrisori la Berna la dl Dr. Gobat, prin ce puncte veți intra sau eși din Franța? ca în consecință să vă trimită grabnic biletele de cale ferată.“

„Drumul de fer pentru membrii conferinței va fi gratis, de la frontieră până la Paris, dus și întors“

„Asemenea d-nii membri vor primi o cartă de intrare la serbările și la ceremoniile oficiale și pentru vizita Expozițiunii Universale. Gratuitatea pe drumul de fer va fi valabilă de la 10 Iulie la 10 Septembrie st. n.“

Din incidentul asasinării ministrului Germaniei din Peking, ne reamintim o crimă săvârșită în similare condițiuni acum șapte-zece de ani în Teheran, în anul 1829, luna Februarie 12, după încheierea păcii Ruso-persane, după războiul din 1828.

Ministrul Rusiei în Teheran era Alexandru Serghievici Griboidow, un distins poet dramatic. El fusese însărcinat din partea împăratului Nicolae I cu conducerea tratativelor de pace. Încă la sosirea sa în Teheran ministrul a fost primit cu multă dușmănie, socotit fiind de provocator al războiului nenorocit pentru Persia. Griboidow pășind energie într'o chestie oare-care, preoțimea persană a hotărât să-l piarză. Prooțimea a revoltat populațiunea în contra ministrului Rusiei, încât mulțimea fanatisată năvălește în palatul Legatiunii, omoară pe Griboidow, care s'a apărut ca un erou, și omoară întreg personalul Legatiunii, compus în total din 36 persoane.

Dintre agresorii au fost pedepsiți cu moarte 40 inși, și pe deasupra a mai plătit Persia și o despăgubire de 30 milioane de ruble.

„**Scrisori către eleve**“ este titlul unei prece interesante și instructive opere scrise de d-șoara Maria Cioban, profesoară la școala civilă din Sibiu. Merituoasa și inteligenta profesoară tratează în chip clar și apropiat de priceperea elevelor o mulțime de chestii menite a forma caracterul și a îmbogăți mintea. Recomandăm cu căldură această carte tuturor amicilor școlii.

Andrée mai trăiește? O depeșă sosită zilele trecute la Paris, anunță că exploratorul Andrée trăiește încă. D. Lachambre, aeronautul francez care a construit balonul „Alken“ și a asistat chiar la plecarea lui Andrée, dă crezământ acestei telegrame, neuitând însă și împregiurările contrare scăpării lui Andrée.

După densusul Andrée, dacă trăiește într'adevăr, a fost găsit pe pământul Frantz-Josef de pescarii norvegieni.

Se poate ca exploratorul să se fi refugiat pe această insulă, unde au ajuns din întâmplare, pe o banchiză de gheață pe care a găsit un asil momentan.

Pe de altă parte însă pare problematic ca ei să fi putut trăi numai din vânturi un timp așa de lung, și într'o localitate unde vântul este așa de rar.

Balonul lui Zeppelin. După-cum am anunțat și noi, alaltă eră s'a urcat norocos balonul contelui Zeppelin deasupra lacului Bodan și tot cu bun sfârșit s'a coborât apoi lângă satul Immenstadt. A su-ces bine, va să zică, atât urcarea, cât și coborirea. Cu toate astea, părerile savanților despre rezultatul invenției lui Zeppelin sunt diferite. Așa o telegramă mai nouă spune, că specialiștii declară de un fiasco prima urcare a balonului, care acum e luat în stăpânire de-o societate pe acți. Aceasta va avea să-l facă mai multe reparații, astfel că timp de vr'o trei săptămâni nici nu se vor face cu el experimente.

Dela București la Paris pe bicicletă. Sămbătă, 24 Iunie, cunoscutul biciclist Pucher, va pleca la Expoziția din Paris pe bicicletă. Duminecă, dl Pucher va fi la Brașov, iar în ziua de 12 Iulie la Paris.

I-a omorât căldura. De prin toate părțile se vestește căldură mare, cum de mult n'a fost. Oamenii abea pot lucra și pela 11 ore căldura ajunge de nesuferit. În comuna fruntașă Curtici (de lângă Arad) se scrie că au murit eră de căldură o fată frumoasă, Florița Ban și o nevastă tinără, soția lui Petru Vinersar. Tot așa a murit o fată din Kis-iratos. Ele secerau pe câmp și cum n'aveau pălărie pe cap, soarele li-a

dogorit așa de tare, că au căzut ca trz-nite.

Muncitorii la câmp să nici nu stea cu capul gol și aproape de amiază să înceteze cu lucru, până mai slăbește căldura.

Examenele publice dela școlile capitale ortodoxe române din Lugoj se vor ține după următorul program:

I. **Dumineci,** în 25 Iunie c. st. v. după sfânta liturgie: Examenul din cântările bis. de strană; inv. Al. Onaie.

II. **Luni,** în 26 Iunie st. v.:
a) la 7 și jum. ore a. m.: Clasa I.—II. de fetețe, inv. I. Vidu;
b) la 10 ore a. m. Clasa I. de băieți, inv. C. Liuba;

c) la 3 ore p. m. Clasa III—IV de fetețe, inv. A. Lipovan;

III. **Marti,** în 27 Iunie st. v.:
a) la 7 3/4 ore a. m.: Examenul din clasa II—III. de băieți, inv. G. Joandrea,
b) la 10 și jum. ore a. m.: Examenul din muzica vocală și instrumentală; inv. I. Vidu;

c) la 3 ore p. m.: Clasa IV—V. de băieți, inv. Al. Onaie.

IV. **Miercuri,** în 28 Iunie st. v.: înainte și după amiază cursurile supletorii dela școlile de fetețe, despărțimintele învățătoarelor E. Ogrin și S. Târziu.

V. **Joi,** în 26 Iunie, st. v. Serviciul divin împreună cu rugăciune de mulțumită, cetirea clasificățiunilor, împărțirea premiilor și încheierea anului școlar.

Lucrurile de mână vor fi expuse spre apreciere în sala cea mare a institutului. La examenele acestea invitat pe toți amicii și binevoitorii școlii. Lugoj, 20 Iunie v. 1900. Direcțiunea.

Spido, tinerul care a tras un foc de revolver asupra prințului de Wallis, fiul reginei Angliei, pe când acesta trecea prin gara Bruxelles, a fost achitat de curtea cu jurați. Procesul a ținut trei zile și învinuiri mai erau încă trei calfe de mestegurari, cari au scăpat și ei nepedepsiți.

Bătaie între țigani. Că țiganii se ceartă într'una, știe toată lumea. Că ajung câte odată și la pământ, earăși nu-l mire. Dar' ca să ajungă la vitejia de-a se și omori unii pe alții, aceasta-l lucru rar. Se scrie acum, că un lucru rar de acesta s'a întâmpnat la Curgu, unde fiul Faraon s'a luat la ceartă și apoi la bătaie pe când flececa voia să treacă cel dintâiu pe podul mișcător (comp) al Tisel. Să-și facă drum mai iute, danc'i au apucat furca de fer și leuca de la car, așa că 5 țigani n'au mai trecut podul de loc, ci au rămas morți pe țărml de bătaie, ear' 8 au trecut duși de celalalt, fiind răniți rău, și ceata întreagă a ajuns nu pe la margini de sat sub corturi, ci tocmai la — temniță.

Ucidere anunțată prealabil. Mai alaltă-eră un ziar din Budapesta a primit din Deita o scrisoare, în care mașinistul Zemancovic dela moara cu vapor a lui lăger din Deita anunța, că împins de nečas și mizerie, va ucide pe cine-va. Nimeni n'a dat însă nici o atenție acestei scrisori. Eră seară însă a mers vestea că nenorocitul de Zemancovic s'a ținut de vorbă: a ucis pe proprietarul morii unde lucra, trăgându-l un glonț pe când sta la masă. A tras cu revolverul și asupra soției proprieta-ului, dar n'a nimerit-o S'a dus apoi singur de sa înștiințat autorităților, cari l'au arestat.

Ibsen greu bolnav. Din Koppenhaga vine știrea că marele dramaturg, cel mai genial scriitor contemporan, Heinrich Ibsen este greu bolnav. Din ciclul de opere ale marelui scriitor norvegian, cari au cucerit admirația lumii culte, sunt traduse și în românește următoarele drame: *Nora, Micul Eolf, Rosmersholm, Liga tinerimii* și cea din urmă dramă a lui, *Invierea*.

În zilelele din urmă starea sănătății bătrânului artist s'a îndreptat într'u cât va spre bine.

Petrecere de vară. Ni-se trimite spre publicare următoarea invitare: Din incidentul tinerii adunări generale a Reuniunii învăț. român Selagienii, comunitatea bisericăscă gr. cat. va arangea la 22 Iulie st. n. 1900 în comuna *Er-Cavaș* (Er-Káváș, sub scut sigur) o petrecere cu joc; invită comitetul arangeator. Prețul de intrare de o

persoană 2 cor. de persoană în familie 1 cor 60 fl. Venitul curat este destinat în favorul școlii gr. cat. din loc. Încesputul la 7 ore.

Convocare și invitare.

Reuniunea învățătorilor români dela școlile profesionale ortodoxe din protopopiatele aradane I—VII lei va ține adunarea sa generală ordinară de est-timp în 12 și 13 Iulie n. c. în aula Seminarului diecesan din Arad.

Convocând la această adunare generală ordinară pe toți P. T. DD. membrii fondatori, ordinar și ajutători ai reuniunii, ne permitem a invita la festivitatea noastră și pe toți P. T. binevoitorii ai școlii noastre profesionale.

Bilete moderate de călătorie primește fiecare dela președintele respectivului despărțământ pe linia până la Arad și retour.

Arad, din ședința ordinară a comitetului central ținută la 30 Iunie n. 1900.
Prof. Teodor C. ontea, *Iosif Moldovan,*
președ. secretar I.

Transilvania, organul Asociațiunii Nr. VI. pe anul 1900, are următorul cuprins: *Din estetica tragicului* (Polemica cu dl Ghiță Pop) de Dr. Iosif Blaga. *Din literatura geografică a Transilvaniei.* Scrierile geografice în sec. XIX (anii 1842-1847) de Silvestru Moldovan.

Bibliografie: Anuarul III al Societății pentru crearea unui fond de teatru român. — Schematismus historicus. — Călătoriile patriarhului Macarie de Antiochia în țările române. — Cetatea Bihorului. — Partea oficială. Anunț.

România Musicală. Revistă artistică-literară. Director C. M. Cordoneanu. București str. Olteni 46. Anul XI. Nr. 12, *Su-marul:* Muzica și Poporul, de L. Dauriac. — *Arta la Expozițiunea universală,* de L. Hautemulle. — *Contrast,* poezie în prosă de Smaragda. — *Correspondențe:* *Causerie Parisienne,* de Sigismund; *Teatrele în timpul Expozițiunii,* de S. Rosencroix; Lille, de L. De Beaulieu; *Pernambuco,* de Th. Pereira I. — *Din viața lui Cherubini.*

Candidat de avocat român caută aplicare în cancelarie advocațională.
Adresa la administrația foaiei.

Posta redacției.
Bosneacu. Adresați-vă direcțiunii Seminarului. Și prin postă se poate face.
Un sasean, Rău, dacă în post se ține joc. Și mai rău, dacă preotul și antistia nu-l oprește. Rușine să le fie.
George Bou, I-buca. Îndată ce va fi loc, că sunt multe la rând.
Avram Igna, inv. în Chișineu. Adresează-te și întrebă pe dl Samson Lugojan din Nădlac.

F. T. Rippa. În septemăna viitoare va fi în Arad.
C. babuna. Se vor publica îndată ce va fi loc.

V. S. Osand. Ți s'a dat satisfacție prin publicarea întâmpinării. Pentru publicarea și a conferinții nu era loc.

Posta administrației.
Dlul N. Teodosiu jua. *Hațeg* până la finea lunii Iunie 1900.

Primească mulțumita mea toate acelea familii, doamna și domni, îndeosebi domni preoți și învățători, poporul din loc, precum și acei plugari din Chelmac, cari au asistat la înmormântarea neuitatului meu soț Ilie Adam, și care prin condolențe și-au manifestat simțimintele.
T. Secaș, Iunie 1900.
Livia Adam.

ULTIM CUVENT.

La masă.
— Ce căldură!
— Dacă nu y ai și d-na X!
— ???
— Ea e de ghiță.

Editor: **Aurel Popovici-Barcianu.**
Red. responsa: **Ioan Russu Sirlanu.**

Concurs.

In urmare ordinului Venerabilului Consistor Diecesan din Arad, de dato 9/22 Martie, nrl. 1738 ex 1900, se escrie concurs pentru indeplinirea unei capelanii temporale de clasa primă, pe lângă veteranul preot Sinesie Sasu, din comuna bisericăscă gr. ort. română Cherechiu, cu termen de alegere pe 30 Iulie, 12 August 1900.

Beneficiul încopiat cu acest post este: a) sesiunea parochială prețuită în 1400 cor., b) desdaunare pentru pășune: 96 cor., c) birul dela 182 numere de casă (grâu și cucuruz) 200 cor., d) venitul dela înmormântări mari și mici 130 cor., e) venitul dela cununii 64 cor., f) venitul dela boteze 32 cor. — De tot 1922 coroane. Din care venit detrăgându-se contribuțiunea regescă, comitatensă, comunala și alte sarcini obveninde, cari fac 257 cor. 92 fl. rezultă un venit curat de 1634 cor. 08 fl. —

Alegându-l capelan va avea a da preotului veteran Sinesie Sasu jumătate din suma beneficiului sus-atins.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avisați a susține petitele lor instruate conform §-lui 15 lit. a) din Regulamentul pentru parochii adresate comitetului parochial din Cherechiu, Reverendisimului Domn. Protopresbiter tractual din Șiria Georgiu Popoviciu, până la 26 Iulie, 8 August 1900 inclusive; iar până la expirarea concursului au a-se prezenta în sânta biserică din loc pentru a-și dovedi dexteritatea în celea rituale și oratorie!

Din ședința extraordinară a comitetului parochial gr. ort. rom. din Cherechiu, ținută la 11/24 Iunie 1900.

Pentru comitetul parochial:

Teodor Stan, m. p.
presid.

Ioan Micoroiu, m. p.
notar.

In contelegere cu mine: Georgiu Popoviciu m. p. pbbiter tractual.

460 2—3

Banca generală de asigurare mutuală. „TRANSILVANIA“

423 13—47

ÎN SIBIU.

asigurează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. în contra primejdiei de foc și de exploziuni; clădiri de orice fel, mărfuri, produse de câmp, mobile ș. s.;

2. pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitaluri în cazul morții și pentru terminuri fixate, de zestre și de rente.

Deslușiri se dau, și oferte de asigurări se primesc din comitatele: Arad, Bichiș, Bihor, Ciămad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal

Agentura principală din Arad.

Strada (Széchenyi Nr. 1. casa dlui avocat Dr. Virgil Bogdan etagiul II) precum și prin agenturile cercuale și speciale.

Imprumuturi ieftine pe amortisație

Recomand în atențiunea on. proprietari de pământ și proprietari de case în Arad-centru, că prin mijlocirea mea pot obține până la cele mai mari sume și pe lângă condițiuni foarte favorabile

imprumuturi ieftine amortisaționale cu amortisație de 15—50 ani.

Nu comput înainte nici un fel de remunerație, convertesc datorii vechi, de asemenea la dorința anticipiez de la mine cheltuelile de întabulare.

Provocându-mă la faptul, că de mai mulți ani la foarte numeroși inși i-am împlinit spre cea mai mare mulțumire a lor trebuințele de împrumuturi, rog cu toată stima pe on. domni proprietari de pământ și proprietari de case, ca în propriul lor interes cu deplină încredere să se adreseze mie cu afacerile lor de împrumuturi.

Imprumuturile sunt pe camete de 4% 4 1/2 și 5%
pe lângă amortisare corespunzătoare din capital

Institut de împrumut pe imobile și moșii 458 7—7

Szűcs F. Vilmos

ARAD, F6-nt Nr. 5, vis-à-vis cu moara Széchenyi.

Em. Manno-Zissy

neguțătorie de produse și comisiune în Budapesta
Petőfi-tér 3.

In vederea viitoarelor recolte, îmi iau voe a-mi oferi serviciile mele la bursa de cereale, domnilor economi, cari voesc a-și dirigea afacerile lor de vânzare aici, în cereale ca:

grâu, orz, ovės, cucuruz, rapiță, etc.
precum și **lână, piei ș. a.**

Lucrez de mai mulți ani la bursa de cereale de aici cu succes, servesc onorațiilor mei comitenți de tot solid și efin.

Rog deci, ca cu ori-ce întrebare în astfel de afaceri să se adreseze la mine direct, în limba română, pe cari le voi rezolva întotdeauna prompt.

Cu distinsă stimă:

Em. Manno-Zissy
Budapest, Petőfi-tér nr. 3.

457 3—3

Institut de cură,

deschis de dimineața dela 6 ore până la 7 ore seara
(abstrăgând orele dela 9—11 în. am.)

La dispoziția publicului stau următoarele mijloce de leuire:

Scaldă în lumina electrică:

1. Reumă, podagră, aprindere de nervi (ischias), dureri la coaste și la față, nevralgia, aprinderi de pelița peptului și a foalelui, otrăvire cu metal (argint viu, zinc, argint, plumb).

2. Morburi de sange (cu ajutorul curei de mercuriu și iod), îngrășarea peste măsură, grăsimea de inimă, aprindere de pelița rinichilor, boala de zahăr (diabet).

3. Anemia, nevrastenia (slăbirea nervilor), nervositatea.

4. Morburi de piele învechite, scrofule, luparea etc.

După felul boalei, scaldă aceasta poate fi urmată de leuirea cu apă rece, de masaj sau împachetare. — Întru buințarea odată costă: 1 fl. 25 cr.; 15 bilete: 15 fl.

Camere pentru inhalație, după metoda dela Gleichenberg Ems, pentru aprinderi acute și învechite de gâtlee, de plumani, cum și pentru dilatare de plumani și astmă. — Întru buințarea odată costă: 75 cr.; 15 bilete: 9 fl.

Cura cu apă-rece. Întru buințarea odată: 60 cr.; 15 bilete 7 fl.

Gimnastica svedeză pentru întărirea reconvașenților cu musculatura slăbită, pentru întărirea băieților și a oame-nilor desvoltați, cari sufer de morburi de inimă și de strim-tarea coșului peptului.

Taxa lunară dela 10 fl. în sus, după-cum e felul casului de boală.

Fie-care boală se bucură de căutarea ce i-o prescrie medicul său propriu, savă după sfatul ce însumi i-l dau. Ori-ce îndeplinire a curei se întreprinde sub veghierea mea personală.

Dr. A. HECHT, 450 11—11

Arad, strada Templom, palatul Minorităților. Telefon: Nr. 27